

30к-2

10521

58.73

ПРОЛЕТАРЫ ВСІХ КРАЇН, ЗЛУЧАЙТЕСЯ!

ЗД

ЛЕНИНСКУЮ
ВУЧОБУ

О Р Г А Н
КУЛЬПРОПУ
Ц Н К П / в / Б

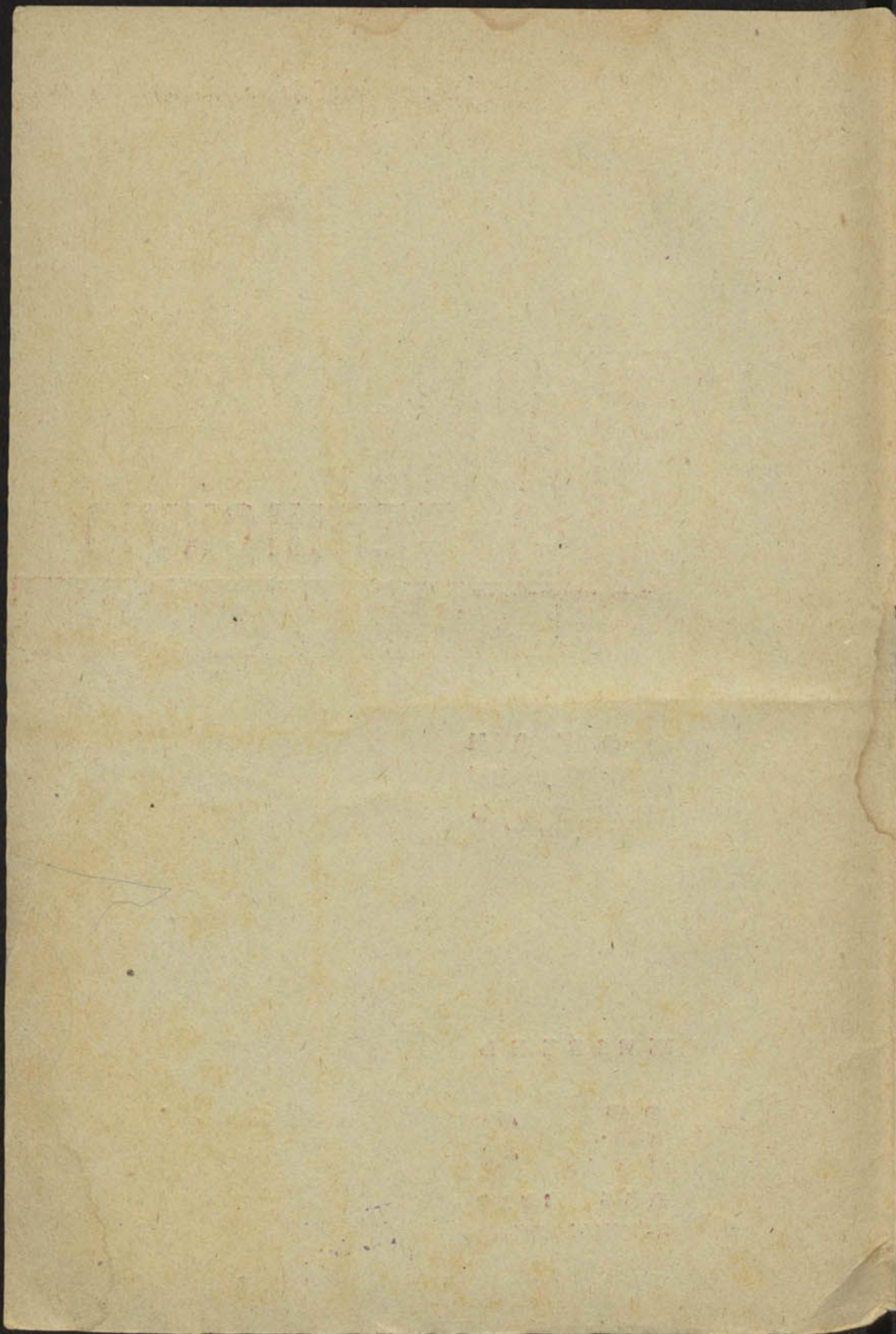
ЖИВЕНЬ

№ 3

Д В Б • 1932
ПАРТМАССЭКТАР

△

5 1007

Г. П. Б-м ОМ. АН.

Зок-2
10521

ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

О.-А. Д. У. К.
С.-А. Г. П. Б.
Инд. 455721

ЗА ЛЕНІНСКУЮ ВУЧОБУ

ОРГАН КУЛЬТПРОПУ ЦК КП(б)Б

№ 3

ЖНІВЕНЬ 1932

ВЫХОДЗІЦЬ 2 РАЗЫ ў МЕСЯЦ

ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА БЕЛАРУСІ
ПАРТМАССЭКТАР
МЕНСК

ГНЕ СР.-АД.

Літпраўка М. Байкоў
Корэктар А. Туміловіч
Тэхрэдактар І. Мілешка
Здана ў друкарню 8/VIII—32 г.
Падпісана да друку 7/IX—32 г.

ЗЬМЕСТ

	Стар.
„Рашэньні пленуму ЦК і ЦКК КП(б)Б у масы“	3

Вопыт месц

Я. У ла за ў. Некаторыя пытаньні марксыцка-ленінскага выхаваньня на гомельскім чыгуначным вузьле	12
В. Жу ка ў. Па-большавіцку змагацца за масавае завочнае партнавучаньне	19

Дырэктывы Культпропу ЦК КП(б)Б

Ліст рэдакцыі журналу „За ленінскую вучобу“	24
Палажэньне аб раённым габінэце партработы	26

Програмы і мэтод распрацоўкі

Програма па гісторыі партыі для курсаў партактыву і пропагандыстаў	30
--	----

„РАШЭНЬНІ ПЛЕНУМУ ЦК І ЦКК КП(б)Б У МАСЫ“

Ліпеньскі пленум ЦК і ЦКК КП(б)Б сабраўся ў другім квартале 4-га заключнага году пяцігодкі, калі можна было ўжо падвесьці ітогі новым буйнейшым перамогам, атрыманым рабочай клясай, колгасным сялянствам і бядняцка-серадняцкімі масамі вёскі пад кіраўніцтвам партыі ў справе выканання народнага-гаспадарчага пляну 4-га заключнага году пяцігодкі.

Перамога, атрыманая ў часе веснавой сяўбы, зьяўляецца адной з буйнейшых перамог і «непарыўна звязана з выкананнем пляну 4-га заключнага году пяцігодкі».

«Сьмешнымі і нікчэмнымі здаюцца зловныя выкрыкі ў ходзе пасеўнай кампаніі з боку меншавікоў, эсэраў, трацкістаў і правых опартуністаў, якія прадракалі (ужо каторы раз) правал сяўбы. Ня вышла. Ёх прароцтвы аб краху пасеўнай кампаніі разьбіты і разьвеяны ўшчэнт.

Вынікі сяўбы бягучага году гавораць аб тым, што Савецкі саюз канчаткова ўмацаваўся на новым соцыялістычным шляху, што рашучую перамогу соцыялізму можна лічыць ужо завершанай». («Правда»—перадавая за 26/VІ 1932 г.).

Па СССР на 20 чэрвеня засеяна 94,5 млн. га

У авангардзе пасеўнай кампаніі ішлі саўгасы, якія засеялі на 1574 тыс. га больш, чым у мінулым годзе.

Значна павялічылі засеўную плошчу і колгасы, якія засеялі на 8234 тыс. га больш, чым у мінулым годзе. З гэтай плошчы 4.230 тыс. га прыпадае на асваеньне колгасамі сваіх старых зямель, рэшта на рэст калектывізацыі.

У цэлым па соцыялістычным сэктары ёсьць прырост засеўнай плошчы амаль на 10 млн. га, прычым на долю саўгасаў і колгасаў прыпадае 82 проц ад усяго яравога кліну.

Вялізарныя поспехі дасягнуты машына-трактарнымі станцыямі, якія ў гэтую весну засеялі ўжо 53 проц. ад ўсёй колгаснай плошчы.

Па БССР засеяна 2543 тыс. га, што дае павялічэнне супроць мінулага году на 9,3 проц.

Вялікія зрухі адбыліся ў бок расшырэння пасеваў важнейшых вядучых культур. Засеўная плошча пад бульбай супроць мінулага году павялічылася на 62,5 тыс.га, пад ільном—на 30,2 тыс. га.

Колгасы па БССР засеялі 1371 тыс. га супроць 1056 тыс. га ў 1931 г., колгасы, аб'яднаныя МТС,—486 тыс. га супроць 212. МТС ахапілі 41 проц. колгаснай плошчы, саўгасы засеялі 169 тыс. га супроць 103 тыс. га ў 1931 г.

Соцыялістычны сэктар займае 60,6 проц. яравога кліну

«Вынікі сяўбы—завяршэнне цэлага этапу барацьбы і работы партыі за арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне колгасаў, за расшыранае ўзнаўленне¹⁾ соцыялістычных адносін у сельскай гаспадарцы» («Правда»).

Колгасы яшчэ раз даказалі перавагі буйнай соцыялістычнай гаспадаркі над гаспадаркай індывідуальнай. На аднаго каня ў колгасах БССР прыпадае 4,68 га засеvu, у аднаасобных сялян—2,71 га; на гаспадарку ў колгасе прыпадае 4,06 га засеvu, на індывудуальную гаспадарку—2,26 га.

Пры гэтым трэба адзначыць, што аднаасобнікі—беднякі і сярэд-някі ў гэтую пасеўную кампанію больш дружна і арганізавана выконвалі свае пасеўныя пляны, што зьяўляецца вынікам рашучай барацьбы КП(б)Б супроць «лявацкай» недаацэнкі аднаасоб-нага сэктару. Трэба адзначыць, што атрымала шырокае распаў-сюджанне і дапамога колгасаў аднаасобнікам, а таксама адна-асобнікаў колгасам.

Перамогі, атрыманыя ў веснавую пасеўную кампанію, зьяўля-юцца вынікам правільнага правядзення генэральнай лініі партыі ў барацьбе на два фронты.

ЦК КП(б)Б пад кіраўніцтвам ЦК УсеКП(б) здолеў па-больша-віцку перамагчы тое адставанне, якое наглядалася ў першыя часы кампаніі па БССР.

¹⁾ Словам „узнаўленне“ перадаецца рускае слова „воспроизводство“.

Новае кіраўніцтва ЦК КП(б)Б на чале з т. Гікало ў гэтую вясну паказала, як трэба працаваць сапраўды па-бальшавіцку: канкрэтна, апэрацыйна, па-дзелавому, здолела ажыццявіць дапамогу паасобна кожнаму раёну і павярнуць раёны тварам да сельсавету, колгасу, МТС і нават да брыгады.

Вялікія перамогі гэтай вясны атрыманы дзякуючы брацкай дапамозе Савецкага саюзу, што выразілася, у прыватнасці, у павялічэнні тэхнічнай узброенасці сельскай гаспадаркі БССР, у тым факце, што 56 МТС, 1.434 трактары працавалі ў гэтую вясну на палёх БССР.

Перамогі гэтай вясны атрыманы ў рашучай барацьбе з клясамымі ворагамі, які аказаў шалёнае супраціўленне ажыццяўленню нашых пасеўных плянаў, імкнучыся сазьне і саўнутры разваліць колгасы, выкарыстоўваючы паасобныя памылкі партарганізацыі і слабасць партыйнай работы ў паасобных мясцох, апіраючыся на сваю агентуру ў рады партыі—правых і «левых» опартуністаў.

Але побач з вялізарнымі дасягненнямі прыходзіцца адзначаць і слабасць і недахопы ў рабоце раду органаў і раёнаў у гэту вясну.

Гэта, у першую чаргу, недастаткова чоткае апэрацыйнае кіраўніцтва з боку цэнтральных і раённых, галоўным чынам, савецка-зямельных і колгасных органаў, недавальняючае кіраўніцтва Трактарацэнтру, нізкая якасць рамонту, частыя паломкі і нізкая прадукцыйнасць работы трактара і трактарыста.

Сюды таксама належаць: безгаспадарчасць і дрэнная арганізацыя працы ў значнай колькасці саўгасаў (асабліва новых), слабае кіраўніцтва трэстаў; недаацэнка конскай цягі і барбарскія адносіны да каня ў радзе саўгасаў і колгасаў.

Буйнейшым недахопам кампаніі зьяўляецца тое, што ў радзе партыйных, савецкіх і колгасных зямельных органаў пытанні гаспадарча-арганізацыйнага ўмацавання колгасаў не сталі ў цэнтры ўвагі.

Нарэшце, асабліва буйным прарывам зьяўляецца адсутнасць у веснавую сельскагаспадарчую кампанію належнай барацьбы за павышэнне ўраджайнасці і ўкараненне ў практыцы саўгасаў і колгасаў агротэхнікі.

Правядзенне ўборачнай і праполачнай кампаніі, асеньняга севу, уздыму зябліва патрабуе далейшай напружанай работы

ўсёй КП(б)Б, рабочае клясы, колгаснага сялянства і «заўтрашніх колгаснікаў» БССР.

«Савет народных комісараў і Цэнтральны комітэт партыі прапануюць усім савецкім і партыйным арганізацыям у яшчэ большай меры, чым гэта было ў часе пасеўнай кампаніі, сконцэнтраваць свае сілы на правядзенні ўборачных работ, як такіх, што вызначаюць рэзультаты ўсяго сельскагаспадарчага году, і ў сувязі з гэтым на справе ўзмацніць увагу да пытанняў сельскай гаспадаркі». (Пастанова СНК СССР і ЦК УсеКП(б) аб уборачнай кампаніі).

Програма сельскагаспадарчых работ намечана пленумам у наступных разьмерах: убраць натуральных сенажацый на плошчы 1 850 тыс. га, заклаць сілосу 1 200 тыс. т, правесці праполку ільну ня менш аднаго разу, абсыпку і праполку бульбы, кармовых караньплодаў і гародаў—два разы, засеяць азімы клін на плошчы 1.300 тыс. га, зазябліць 1.500 тыс. га.

У цэнтры ўвагі пры правядзенні ўборачнай кампаніі павінна стаяць барацьба са стратамі.

У мінулым годзе на Украіне, Урале, у пэўнай меры і ў нас на Беларусі страты, дзякуючы дрэннай арганізацыі ўборкі, былі надта вялікія.

Трэба паставіць работу так, каб кожны колгаснік і аднаасобны селянін—бядняк і серадняк зразумеў, што ад лепшай арганізацыі ўборкі залежыць палепшаньне яго добрабыту, залежыць разгортваньне колгаснага гандлю.

Ўборка павінна быць праведзена ў магчыма карацейшы тэрмін пры поўным скарыстаньні ня толькі складаных, але і прасьцейшых машын. Усё збожжа павінна быць заскірдавана і як хутчэй абмалочана. Неабходна правесці старанны абмалот, арганізаваць зграбаваньне калосья; ужываньне збожжа-спаймальнікаў. Неабходна добрая пастаноўка ўліку, барацьба з крадзежамі і г. д.

Умовай і вынікам паспяховага правядзеньня ўборачнай кампаніі павінна зьявіцца далейшае гаспадарча-арганізатыўнае ўмацаваньне колгасаў і паляпшэньне арганізацыі працы ў колгасах.

«Арганізацыя працы ў колгасах павінна забяспечыць яшчэ ў большай меры, чым гэта мела месца, непасрэдна зацікаўленасьць, як кожнай брыгады, так і паасобных колгаснікаў у рэзультаце сваёй работы» (3 пастановы СНК СССР і ЦК УсеКП(б)).

Вялізарнае значэнне для справы гаспадарча-арганізацыйнага ўмацавання колгасаў і пасьпяховага правядзеньня ўборачнай ды іншых асеньніх работ мае правільнае разьмеркаваньне даходаў і ўраджаю па колькасьці і якасьці затрачанай працы.

У мінулым годзе быў дапушчан рад апушчэньняў і памылак пры разьмеркаваньні ўраджаю—няправільны ўлік працадзён, несваячасная выдача натуральнай і грашовай часткі, няправільнае выяўленьне даходаў і сапраўднай расцэнкі працадня. Кампанія па разьмеркаваньні даходаў ненормальна расьцягнулася на доўгі час.

У гэтым годзе разьмеркаваньне ўраджаю і даходаў павінна быць закончана не пазьней як 15-і 1933 г.

«Неабходна ўжо ў ходзе абмалоту правесці выдачу колгаснікам авансаў у лік натуральнай часткі даходаў у разьмеры 10—15 проц. фактычна абмалочанага збожжа» (З пастановы СНК СССР і ЦК УсеКП(б). Разьмеркаваньне авансаў павінна праводзіцца выключна па працаднёх.

Неабходна правесці рашучую барацьбу супроць ураўнілаўкі пры разьмеркаваньні натуральных выдач у колгасах на працадзень.

«Пры правядзеньні ўборкі ўраджаю, правядзеньні збожжа-загатоўак і рахьмеркаваньні даходаў у колгасах неабходна забясьпечыць такое становішча, каб колгасы, якія лепш пасеялі, сабралі і акуратна выканалі ўстаноўлены для іх плян дзяржаўных загатоўак, мелі адпаведна ў сваім распараджэньні для ўласных патрэб большую колькасьць збожжа» (З пастановы СНК СССР і ЦК УсеКП(б).

Вялізарнае значэнне для посьпехаў уборачнай кампаніі мае сваячасны завоз машын, добраякасны і сваячасны папераджальны рамонт трактароў і сельскагаспадарчых машын, забесьпячэньне іх запаснымі часткамі, мобілізацыя ўсіх мясцовых рэсурсаў для вырабу запасных частак для трактароў, правільнае спалучэньне конскай цягі з трактарамі.

Неадлучнай часткай асеньняй сельскагаспадарчай кампаніі зьяўляецца барацьба за сваячаснае і 100-процантнае выкананьне загатоўак.

Трэба памятаць аб тым, што разгортваньне колгаснага гандлю збожжам і мясам магчыма толькі п а с ь л я поўнага выкананьня дзяржаўных цэнтралізаваных плянаў збожжа і жывёла-загатоўак.

Неабходна рашучая барацьба супроць кулацкага процістаўленьня гандлю выкананьню дзяржаўных плянаў загатовак.

Пры разьмеркаваньні плянаў загатовак паміж паасобнымі колгасамі і саўгасамі, трэба дабіцца поўнага выкарчаваньня мэханічнага, ураўняльнага падыходу да колгасаў, які наглядаўся ў радзе раёнаў у мінулым годзе, неабходна ўлічваць сапраўдны гаспадарчы стан, ураджайнасьць, зямлязабясьпечанасьць і г. д. кожнага ў паасобку колгасу.

Неабходна забясьпечыць поўнае выкананьне загатоўчых плянаў індыўідуальным сэктарам, дабіцца тэрміновага выкананьня індыўідуальных заданьняў кулацка-заможнай часткі вёскі.

Неабходна арганізаваць сустрэчны паток тавараў на вёску.

«Для забесьпячэньня бальшавіцкіх тэмпаў уздыму ўсёй народнай гаспадаркі і для лепшага задавальненьня запатрабаваньняў шырокіх мас гораду і вёскі ў адносінах тавараў шырокага спажываньня першараднае значэньне мае разгортваньне тавараабароту» (рэзолюцыя XVII партконфэрэнцыі).

Пленум падвёў папярэднія ітогі і намеціў канкрэтныя меры прыемствы па ажыццяўленьні пастановаў ЦК і СНК СССР аб разгортваньні савецкага колгаснага гандлю, вырабе тавараў шырокага спажываньня і прасоўваньні іх на вёску.

Раённыя арганізацыі дагэтуль яшчэ ня далі дастатковай колькасьці прыкладаў сапраўды культурнай арганізацыі колгасных рынкаў, усебаковага абслугоўваньня колгасніка на рынку, дапамогі яму гандляваць, арганізацыі сустрэчнага гандлю таварамі шырокага спажываньня на рынку.

Пленум падкрэсьліў неабходнасьць барацьбы на 2 фронты пры арганізацыі колгаснага гандлю як супроць праваoportуністычнай стаўкі на самацёк, слабага разгортваньня барацьбы са спэкулянтамі і перакупшчыкамі, так і супроць спроб «лявацкага» адміністраваньня, рэглямантацыі цэн, прамой забароны колгасам і колгаснікам, якія акуратна выконваюць свае абавязальствы перад дзяржавай, выступаць на савецкім рынку (Чырвонаполье, Горкі, Бабруйск, Чавусы), прымацаваньня колгасаў да спажывецкай коопэрацыі (НКснаб).

Пленум указаў на неабходнасьць узмацненьня гандлёвай дзейнасьці спажкоопэрацыі, як гарадзкой так і вясковай, задача якой ня толькі гандляваць таварамі, якія завозяцца з цэнтру, але і

«збіраць распыленыя таварныя цэннасьці і выклікаць да жыцця новыя» (Ленін).

Уся сетка партыйнага выхаваньня павінна безадкладна пераключыцца на паглыбленую прапрацоўку рашэньняў пленуму пры мобілізацыі масы слухачоў на іх выхананьне. Работа кожнай школы і гуртка будзе расцэньвацца па ступені актыўнага ўдзелу іх у рэалізацыі рашэньняў пленуму ЦК.

Пленум ЦК КП(б)Б ва ўсю шырыню паставіў пытаньне аб перабудове і разгортваньні арганізацыйна-партыйнай, масавай і політвыхаваўчай работы.

Рост нашай партыі патрабуе больш высокай арганізацыі партыйнай работы, падвышэньня масавай політвыхаваўчай работы сярод рабочых.

Задача кожнай партарганізацыі— ахапіць політычным уплывам усіх рабочых прадпрыемства, колгасаў, саўгасаў, цэху, брыгады, кіраваць канкрэтна, опэратыўна, знаць жывых людзей.

Далейшае павышэньне авангарднай ролі камуніста на вытворчасьці; правільная расстаноўка сіл, перагляд структуры пабудовы партыйных колектываў і ячэек з мэтай набліжэньня іх да цэху, брыгады і забесьпячэньня партыйным кіраўніцтвам кожнага і ў першую чаргу вядучых вучасткаў прадпрыемства, роўнамернае разьмеркаваньне нагрузак і сыстэматычная праверка іх выкананьня—вось галоўнейшыя з тых пытаньняў арганізацыйнага характару, якія павінны знайсці неадкладнае практычнае пераламленьне ў рабоце партыйных арганізацый.

Максымум увагі ўмацаваньню сярэдняга зьвяна і забесьпячэньню яго моцнымі кіруючымі кадрамі—адна з важнейшых задач партарганізацыі на вытворчасьці. Яе практычнае вырашэньне павінна пайсьці па лініі перасоўваньня работнікаў парткомаў на пастаянную работу ў ячэйку, па лініі канкрэтызацыі кіраўніцтва, скліканьня розных нарад, пасяджэньняў і г. д. Кіруючы работнік парткому тры чвэрткі свайго рабочага часу павінен праводзіць непасрэдна ў ячэйцы, інструктаваць яе і дапамагаць у вырашэньні пастаўленых перад ёю задач.

Пытаньне аб партыйным дні зьяўляецца актуальнейшым у сучасны момант. Умела арганізаваць, добра падрыхтаваць партыйны дзень (паставіць сапраўды актуальныя пытаньні, добра падрыхтаваць дакладчыкаў, шырока апавясьціць аб часе і месцы сходу

загадзя рэкомэндаваць матэрыялы да таго ці іншага пытаньня і г. д.),—гэта значыць прыцягнуць усіх камуністаў ячэйкі да актыўнага ўдзелу ў партыйных днях, выхоўваць камуністаў, асабліва маладых, узбройваць членаў ячэйкі вопытам партыйнай работы. Добра падрыхтаваны партыйны дзень яшчэ вышэй узьніме політычную актыўнасьць мас, створыць умовы для яшчэ шырэйшага разгортваньня бальшавіцкай самакрытыкі і ўнутрыпартыйнай дэмократыі, узьніме бояздольнасьць, ідэйную ўстойлівасьць кожнага камуніста.

Расстаноўка партыйных сіл з такім разьлікам, каб ня менш чым 70 проц. складу ячэек працавала непасрэдна на вытворчасьці (паляводная брыгада, фэрма і г. д.), забесьпячэньне опэрацыйнага кіраўніцтва колгаснай ячэйкі, далейшае ўмацаваньне апорных ячэек (ячэек саўгасаў, МТС і колгасаў)—усё гэта пры сваім практычным ажыццяўленьні будзе ўзмацняць разгортваньне барацьбы за соцыялістычнае перавыхаваньне колгаснікаў, за організацыйна-гаспадарчае ўмацаваньне колгасаў, за рэалізацыю пастановы ЦК УсеКП(б) аб разгортваньні колгаснага гандлю.

Партыйна-выхаваўчая работа—другое карэннае пытаньне партыйнай работы. Каля паловы складу партарганізацый прышло ў партыю за апошнія два гады. Гэтыя тысячныя кадры трэба па-бальшавіцку выхаваць, узброіць тэорыяй марксізму-ленінізму, вопытам партыйнай работы для далейшай барацьбы за генэральную лінію партыі. А па-бальшавіцку выхаваць, г. зн. ня толькі ахапіць гэтыя кадры партыйнымі школамі і гурткамі, але і загартоўваць іх на штодзённай рабоце. Трэба ведаць кожнага камуніста, узровень яго разьвіцьця і адпаведна гэтаму даць яму тую ці іншую штодня нагрузку, правяраючы яго работу, прывучаючы яго да бальшавіцкай дысцыплінаванасьці, узьнімаць яго ідэолёгічную ўстойлівасьць.

Асаблівую ўвагу трэба зьвярнуць на партыйна-выхаваўчую работу кандыдатаў і маладых членаў партыі.

За апошнія гады вырасьлі рады партыйнага кіруючага актыву. Але гэты рост не забясьпечвае яшчэ тэй патрэбы, якая адчуваецца ў кадрах. Задача заключаецца ў тым, каб разьвіць шырокую падрыхтоўку кіруючых кадраў. Трэба ўзброіць кожнага сакратара ячэйкі і групарторга глыбокім разуменьнем ленінскага і сталінскага вучэньня аб партыі, вопытам партыйнай работы.

Трэцяе пытаньне—гэта разгортваньне масава-політычнай работы і агітацыі ў саўгасах і колгасах. Партыяй пастаўлена задача перад кожнай ячэйкай і партгрупай—ахапіць партыйна-масавай работай кожнага рабочага, ахапіць політычнай агітацыяй шырокія масы колгаснікаў.

Вызначаючы з усёй чоткасьцю і паўнотой зьмест масавай работы і політычнай агітацыі ў горадзе і на вёсцы, пленум ЦК зьвярнуў асаблівую ўвагу на павышэньне яе ідэйна-політычнага ўзроўню. Адначасна з тым пленум завастрыў увагу ўсёй КП(б)Б на дыфэрэнцыяцыі партыйна-масавай работы, на падрыхтоўцы кадраў агітатараў.

Усе гэтыя мерапрыемствы накіраваны на далейшую перабудову, партыйнай работы, на павышэньне арганізуючай і кіруючай ролі партыячэек у барацьбе за ажыццяўленьне генэральнай лініі партыі.

Пастановы пленуму павінны быць даведзены да кожнага камуніста, комсамольца і б/п рабочага і колгасніка. Яны павінны быць глыбока вывучаны ў кожнай арганізацыі, ячэйцы, партгрупе, павінны быць на працягу самага кароткага тэрміну праведзены ў жыцьцё.

Выкананьне пастаноў пленуму немагчыма без узмацненьня барацьбы з правымі і «левымі» опартуністамі, з прымірэнцамі да антыленінскіх ухілаў, ныцкамі і малаверамі, якія тармозяць нясупынны рух наперад, да поўнай перамогі соцыялізму.

Я. Улазаў

НЕКАТОРЫЯ ПЫТАНЬНІ МАРКСЫСЦКА-ЛЕНІНСКАГА ВЫХАВАНЬНЯ НА ГОМЕЛЬСКІМ ЧЫГУНАЧНЫМ ВУЗЬЛЕ

„Усю партыйна-масавую работу, політычную агітацыю і пропаганду трэба арганізаваць па-бальшавіцку і так, каб ахапіць імі цалкам усю рабочую масу і кожнага рабочага, кожнага працоўнага паасобку (Кагановіч).

Гомельскі чыгуначны вузел, як па сваім значэньні ў транспартнай гаспадарцы БССР, так і па колькасьці рабочых, служачых і інжынэрна-тэхнічнага пэрсоналу, зьяўляецца адным з буйнейшых чыгуначных вузлоў БССР. Ён зьяўляецца вялікім комбінатам, які аб'яднае абслугоўваньне службы руху, цягі з буйнай вытворчасьцю. На тэрыторыі гэтага вузла знаходзіцца буйнейшы завод Усесаюзнага значэньня імя Ланцуцкага, дарожныя майстэрні сувязі, дэпо ды інш.

Партыя паставіла перад куністамі, рабочымі і служачымі чыгункі вельмі адказную задачу—бальшавіцкімі тэмпамі прывесьці чыгуначную гаспадарку ў суадпаведнасьць з задачамі і тэмпамі сацыялістычнага будаўніцтва, ліквідаваць адставаньне транспарту, а ў другой пяцігодцы правесьці вялізарную работу па рэканструкцыі транспарту. На сёнешні дзень баявая задача—мобілізаваць усе сілы і сродкі на бальшавіцкую падрыхтоўку да асьеньна-зімовых перавозак, ад пасьпяховага выкананьня якіх залежыць у значнай ступені выкананьне народнагаспадарчага пляну чацьвертага заключнага году пяцігодкі.

Масавая політвыхаваўчая работа партарганізацый, прадпрыемстваў транспарту, даведзеная да цэху, брыгады, перабудова ўсёй партмасавай работы ў суадпаведнасці з задачамі соцыялістычнай рэканструкцыі транспарту—асноўная задача партарганізацый транспарту.

Вялізарнае значэнне ў сыстэме масава-політычнай, выхаваўчай работы мае партыйная пропаганда. Зьместам яе работы на транспорце ў даны момант павінна быць барацьба за большавіцкія тэмпы асеньня-зімовых перавозак. У аспэктэ гэтых задач марксысцка-ленінскае выхаваньне на гомельскім чыгуначным вузле знаходзіцца ў нездавальняючым становішчы. Большавіцкая пропаганда ня стала яшчэ важнейшым зьвяном ва ўсёй рабоце партыйных арганізацый вузла.

Сёньня няма калі займацца вучобай

Першае, што трэба констатаваць, гэта—абсолютная адсутнасць вучобы ў большасці партыйных арганізацый вузла. З наступленьнем вясны і лета школы, гурткі спынілі сваю работу. Сваячаснага пераклучэння на летнія формы работы няма. Некаторыя ячэйкі нават ня ставілі пытання аб летняй вучобе на бюро. Тыя ячэйкі, якія нават абгаварылі формы і мэтоды работы сеткі партасветы на летні час, абмежаваліся толькі вынясеннем пастаноў.

Характэрным прыкладам можа служыць завод імя Леніна. У гутарках з сакратарамі цэхавых ячэек высветлілася, што парткомам вынесена была пастанова аб летняй вучобе. Згодна гэтай пастановы арганізавана была сетка, аднак заняткаў да гэтага часу не праводзіцца. Сакратар ячэйкі зборачнага цэху тлумачыць гэты зрыў вучобы так: «сёньня няма калі займацца пытаннямі вучобы і гутаркамі аб гэтым. У мяне больш адказная задача—рэалізаваць пазыку чацьвертага заключнага году пяцігодкі».

Гэты таварыш займаецца рэалізацыяй пазыкі ў сваім цэху, але зусім не разумее таго, што нельга адрываць політычна-гаспадарчыя кампаніі, якія праводзяцца партыяй, ад політыка-выхаваўчай работы, якая павінна мобілізаваць шырокія масы на выкананьне генэральнай лініі партыі. У выніку—поўная адсутнасць вучобы ў зборачным цэху заводу імя Леніна. Гэты цэх зьяўляецца па меншай меры адным з галоўных на заводзе. У ім працуе 270 чал.

рабочых; партыйная арганізацыя—76 чал. І вось гэта маса, дзякуючы адсутнасці сеткі партвучобы, штодзенна ня выходзіла.

Ня лепш абстаіць справа на ўсім заводзе. Між тым культпроп парткому так характарызуе становішча партасветы на заводзе: «На лета мы пераклучыліся сваячасна і разгарнулі шырокую сетку, згодна дырэктыў ЦК і ГК КП(б)Б. Тут былі прадстаўнікі ЦК, якія рабілі агляд і дапамагалі арганізаваць сетку, так што ў мяне справа з партасветай абстаіць больш-менш добра. Абсалютная большасць членаў і кандыдатаў партыі рэгулярна наведвае школы і ў курсе ўсіх пытанняў». Такая інфармацыя ня можа не парадаваць і ты гатоў моцна паціснуць культпропу руку і вітаць яго за большавіцкае вырашэнне гэтага важнейшага пытання. Але гэтая радасць пераходзіць у сум, калі бліжэй і падрабязней знаёмішся з гэтай справай у саміх цэхах, брыгадах і сустрэнеш маюнак процілеглы таму, які намаляваў загадчык культпропу. Мала арганізаваць сетку,—трэба, каб яна працавала, а для гэтага ня шкодна было-б т. культпропу штодзенна бываць у цэхах, кіраваць канкрэтна і апэратыўна, а не спадзявацца на самацёк.

Там, дзе яшчэ ня думалі перабудоваць партыйна-выхаваўчую работу

Партколектыў руху пасажырскай станцыі не арганізаваў вучобы ў зімовы перыяд, не арганізоўвае яе і на летні час. Праўда, будзе некалькі недакладна, калі казаць, што ня было вучобы ў зімовы час. Формальна лічылася, што існуе адна пачатковая школа для слаба падрыхтаваных і вячэрняя саўпартшкола для больш пісьменных. На паперы гэтымі формамі вучобы была ахоплена ўся партарганізацыя. Але... школы амаль не наведваліся слухачамі. Заняткі зрываліся. Прыходзіў кіраўнік, але ня было слухачоў, ці, наадварот, сядзелі і чыталі 2—3 слухачы, але не з'явіўся кіраўнік—і так на працягу ўсёй зімы. «Цяжкія ўмовы працы»—скардзіцца сакратар партколектыву. «Людзі ўвесь час у раз'ездах, гэтак кажучы, на калёсах. Адны прыяжджаюць, другія ад'яжджаюць і нельга прыстасаваць да гэтых умоў работу школ».

Згаджаемся, умовы для работы цяжкія. Але ці можам мы гэтымі «об'ектыўнымі» абставінамі апраўдаць адсутнасць усялякай

партыйнай прапаганды. Ня трэба забываць, што ў калектыве лічыцца 50 кандыдатаў партыі і 112 членаў КП(б)Б, прычым большая частка іх маладыя члены партыі, з якімі трэба праводзіць вялікую выхаваўчую работу.

Неабходна рашуча перабудаваць работу парткалектыву руху пасажырскай станцыі і палепшыць партыйна-выхаваўчую работу, прыстасаваўшы яе да спецыфічных умоў вытворчасці. Неабходна арганізаваць школы і гурткі па брыгадах, па зьменах, школы на колах, уцягнуць у іх максымальную колькасць рабочых, кондуктароў, і г. д. Неабходна ажывіць формы і змест самой работы, вырашаючы пякучыя пытанні вытворчай работы, прапрацоўваючы чарговыя дырэктывы партыі і ўраду. Трэба зацікавіць слухачоў!

Ня лепш абстаіць справа і ў такіх ячэйках КП(б)Б, як на 27-й дыстанцыі і службы руху Гомель-таварны. Ячэйкі па колькасным складзе камуністаў невялікія і ў той-жа час раскіданыя па сваёй вытворчай рабоце на вялікі радыус адлегласці. Гэтыя ячэйкі не зрабілі нават спробы арганізаваць школы, гурткі, будучы ўпэўненыя наперад у няўдачы. У ячэйцы 27-й дыстанцыі кіраўнікі ячэйкі нават не ўяўляюць сабе, чым можа займацца школа, калі ў ячэйцы такія «адказныя і пісьменныя члены партыі», як напрыклад дарожны майстар, тэхнік ды інш. А ці сапраўды гэта такія пісьменныя народ? Хай скажуць аб гэтым самі члены ячэйкі. Гутарым з першым, хто трапіў на вочы. Член КП(б)Б з 1929 г., кваліфікаваны рабочы-ударнік. Пытаемся: «Што вы робіце для падвышэння свайго марксысцка-ленінскага ўзроўню»? Адказвае: «Газеты чытаю не рэгулярна. У мінулым годзе наведваў школу, якую скончыў. У гэтым годзе ў сувязі з частымі ад'ездамі на лінію ня прыходзіцца рэгулярна наведваць. Але вольны час бывае, хацеў-бы наведваць, але ў ячэйцы сваіх гурткоў няма, а больш ня ведаю, куды звяртацца. Думаю паступіць у дарожны тэхнікум». Значыцца пры правільнай арганізацыі работы і правільнай расстаноўцы сіл ёсць глеба для партыйнай асьветы. Сакратар ячэйкі згаджаецца з такім вывадам. Абяцае прыняць рашучыя захады. Паглядзім... Няма партасьветы і ў дарожных майстэрнях сувязі. Арганізавалі школы, аднак яны да гэтага часу не правялі аніводнага занятку.

Прыклады, на якіх трэба вучыцца працаваць

Партыйным арганізацыям гомельскага чыгуначнага вузла трэба павучыцца арганізацыі работы па партыйнай асьвеце ў парткомах дэпо і асабліва яго цэхавых ячэйках КП(б)Б.

У дэпо—1.300 чал. рабочых. Партыйная арганізацыя налічвае 415 чал. (з якіх кандыдатаў 120 чал.), існуе 6 цэхавых ячэек. Партком дэпо штодзённа займаўся пытаннямі партыйнай прапаганды і здолеў давесці да сьведомасьці кожнага камуніста, асабліва кандыдата партыі, неабходнасьць узбройваць сябе марксысцка-ленінскай тэорыяй. Вучоба ў зімовы час мела цэлы рад недахопаў, аднак праграмы школ і гурткоў былі даведзены да канца, зрабілі выпуск слухачоў і сваячасна перакліючыліся на летнюю вучобу, улічваючы і недахопы зімы, а таксама ўсе асаблівасьці вытворчасьці пры арганізацыі сыстэмы партасьветы, кіруючыся лістом т. Стэцкага і адпаведнымі ўказаньнямі ЦК КП(б)Б. Цэнтральным момантам арганізацыі работы на лета зьявілася вучоба актыву, яго падрыхтоўка і перападрыхтоўка. Вучоба актыву павінна была служыць прыкладам для астатняй масы партыйцаў і зьнішчыць нараканьні, якія былі на актыў з боку радавых членаў. Да вучобы актыву падыхлі дыфэрэнцыявана ў залежнасьці ад падрыхтоўкі і выконваемай работы. Арганізавана працуюць:

1. 2-х месячныя курсы нізавога актыву групоргаў, якія ахопліваюць 80 чал. Заняткі пачаліся ў маі і праводзяцца рэгулярна. Наведвальнасьць 80 проц. Работа арганізавана так, што калі слухач ня мае магчымасьці зьявіцца сёньня, ён можа прысьці на заняткі заўтра, і пры тым без шкоды для справы, бо адна і тая-ж тэма прапрацоўваецца 3 дні парад. Для выкладаньня прыцягнуты лепшыя сілы, якія зусім адпавядаюць курсам.

2. 2-х месячныя курсы партактыву, якія ахопліваюць членаў парткому, сакратароў цэх'ячэек, старшын профкомаў і гаспадарнікаў—усяго 25 чал. з павышанай праграмай. Курсы наведваюцца вельмі акуратна—на ўсе 100 проц. Адчуваецца значная зацікаўленасьць, заняткі праходзяць жыва.

Так арганізаваў вучобу актыву партком дэпо. Для кандыдатаў пры кожнай цэх'ячэйцы арганізаваны кандыдацкія школы. Сакратары ячэек гавораць, што школы наведваюцца на 50—60 проц., але прасачыць работу гэтых школ не ўдалося.

Для ўсёй астатняй масы партыйцаў існуюць гурткі бягучай політыкі і марксысцка-ленінскія гурткі. Партком зьвярнуў належную ўвагу на падрыхтоўку прапагандыстаў. Паслана 4 чал. рабочых на курсы пры Гаркоме. З іншымі кіраўнікамі школ, а таксама з рабочымі, якія скончылі сярэднія зьвеньні—ВСПШ, курсы ды інш., праводзіцца нерэгулярна сэмінары.

За абмяжованасьцю месца ў гэтым артыкуле няма магчымасьці падрабязна спыніцца на рабоце сеткі дэпо і яго вопыце. Але-ж нельга ні ў якім разе абыйсьці ўвагай узорнай работы па марксысцка-ленінскім выхаваньні цэхавай ячэйкі, ступеньчатага дэпо, работу якой нам удалося прасачыць больш падрабязна.

Працуе ў цэху 209 чал., сярод іх членаў КП(б)Б 53 чал., кандыдатаў 27 чал. Існуе кандыдацкая школа, якая поўнасьцю ахапіла ўсіх кандыдатаў і 12 чал. беспартыйных рабочых. Наведвальнасьць рэгулярна адзначаецца ў журнале. Мы праверылі—4-га чэрвеня было 25 чал., 9-га чэрвеня—28 чал. і г. д. Заняткі вядзе сам сакратар ячэйкі т. Кавальчук, які карыстаецца вялікім аўтарытэтам сярод партыйцаў і беспартыйных рабочых. Проста і добра вядзе гутарку. Заняткі праходзяць жыва, цікава. Тэорэтычнае палажэньне ілюструецца жывымі прыкладамі і людзьмі свайго прадпрыемства, былога старога рэжыму і г. д. У гутарцы прымаюць актыўны ўдзел усе прысутныя. Заняткі канчаюцца, а гутарка паміж слухачоў доўга яшчэ працягваецца на шляху да дому.

Ад кіраўніка многае залежыць—тав. Кавальчук аўладаў мэтам работы і арганізацыі. Патрэбна, каб яго вопыт работы, асабліва ўвязкі тэорыі з практыкай, перанялі іншыя чыгуначныя арганізацыі. У гэтай-жа ячэйцы ня дрэнна працуе і гурток бягучай політыкі для астатняй масы партыйцаў і беспартыйных. За май і чэрвень м-цы прапрацавалі рашэньні XVII партканфэрэнцыі і XIV зьезду КП(б)Б, пастановы партыі і ўраду аб збожжа-і мяса-загатоўках, сельгаспадатку, колгасным гандлі, задачах чыгункі, і ў прыватнасьці свайго цэху ў асеньня-зімовых перавозках і г. д.

Зьнішчыць недахопы ў партвучобе і па-бальшавіцку паставіць выхаваньне на чыгунцы

Гэтыя прыклады з работы дэпо сьведчаць аб тым, што партыйную прапаганду магчыма паспяхова праводзіць на чыгунцы пры ўсіх спэцыфічнасьцях яе работы. Партарганізацыі, якія спасылкай

на аб'ектыўныя ўмовы (раз'езды ды інш.) апраўдваюць адсутнасьць работы па марксысцка-ленінскім выхаваньні, праяўляюць недаацэнку політычнага значэньня партыйнай пропаганды, як аднаго з асноўных зьвеньяў партыйнай работы. Адсутнасьць ахвоты і ўменьня працаваць і прывялі да адсутнасьці вучобы ў большасьці партыйных арганізацый вузла. Такого роду настроі, непаваротлівасьць павінна быць неадкладна зжыты.

Неабходна тэрмінова разгарнуць сетку партасьветы, увязваючы ў штодзённай яе рабоце агульныя пытаньні політыкі партыі з канкрэтнымі задачамі сваёй вытворчасці, арганізаваўшы сетку паводле вытворчага прызнаку, зрабіўшы яе масавай, з вялікім ахопам транспартных рабочых.

Будзем спадзявацца, што Гомельскі чыгуначны вузел па-бальшавіцку ліквідуе прарыў і па-бальшавіцку перабудуе партыйную работу ў суадпаведнасьці з указаньнямі т. Кагановіча і ліпеньскага пленуму ЦК КП(б)Б.

В. Жукаў

ПА-БАЛЬШАВІЦКУ ЗМАГАЦА ЗА МАСАВАЕ ЗАВОЧНАЕ ПАРТНАВУЧАНЬНЕ

Пытаньне марксысцка-ленінскага выхаваньня і падвышэньня політычнай сьвядомасьці членаў і кандыдатаў партыі і шырокага комсамольскага актыву і асабліва падвышэньня політычнай сьвядомасьці новага папаўненьня партыі павінна быць у цэнтры ўвагі партыйных організацый.

Рост радоў партыі ў БССР патрабуе ад усіх партыйных організацый разгортваньня марксысцка-ленінскага выхаваньня і штодзённай партыйна-масавай работы сярод новага папаўненьня. З часу XVI зьезду ЎсеКП(б) у 1930 г. рост партыйнай організацыі ў БССР праходзіў у такой паслядоўнасьці: у 1930 г.—прынята ў рады партыі 13.123 чал., у 1931 г.—16.121 чал. і за першы квартал 1932 г.—4142 чал. Гэтыя новыя члены партыі, якія прышлі ў нашу партыю з вялікім практычным стажам вытворчай работы, павінны атрымаць марксысцка-ленінскую падрыхтоўку, набыць вопыт бальшавіцкай барацьбы, кіруючыся рэволюцыйнай тэорыяй марксызму-ленінізму.

Але ня толькі гэтым вызначаюцца задачы марксысцка-ленінскага выхаваньня. Вялікая праца павінна быць прароблена таксама і з партыйным актывам, з тымі таварышамі, якім даручаецца справа кіраўніцтва партыйнай організацыяй, як напрыклад сакратарамі партыйных ячэек, колектываў і г. д.

Для кіраўніцтва соцыялістычным будаўніцтвам, для організацыі політычнага, гаспадарчага і культурнага жыцьця краіны нам перш за ўсё неабходны такія політычныя кадры, такія політычныя кіраўнікі, якія ня толькі ведалі-б практыку паасобных галін працы, але і былі-б у дастатковай ступені ўзброены марксысцка-ленін-

скай тэорыяй і ўмелі-б ажыццяўляць гэту тэорыю ў дзеянні у барацьбе за сацыялізм, у барацьбе з усімі варожымі марксызму-ленінізму тэорыямі і праяўленьнямі опартунізму ў нашай партыі, у саветах, профсаюзах, у барацьбе супроць правых і «левых» дэзорганізатараў сацыялістычнага будаўніцтва, супроць гнілога лібэралізму і прымірэнцтва да яго.

Але для таго, каб дабіцца выканання задач, што стаяць перад партыяй у галіне партнавучання, нам патрэбны гібкія формы вучобы, такія формы, якія былі-б дастасаваны да работы партактыву, якія ўлічвалі-б яго нагрузку і т. д.

Аднай з такіх форм зьяўляецца завочнае партнавучаньне. Сыстэма завочнага навучання мае цэлы рад пераваг перад стацыянарнай партыйнай вучобай. Па-першае, у сыстэме завочнага навучання партыйны, комсамольскі і беспартыйны актыў не адрываецца ад практычнай работы па сацыялістычным будаўніцтве, і па-другое, пры гэтай схэме магчыма скарыстаць лепшыя выкладчыцкія і профэсарскія сілы, якія рыхтуюць для завочнай сыстэмы дапаможнікі. Выдавецкая частка ў завочнай сыстэме спалучаецца з перадачаай лекцый па радыё з мэтай дапамагчы завочніку ў распрацоўцы матэрыялаў. Тут таксама скарыстоўваюцца лепшыя тэарэтычныя кадры.

Вось чаму партыя ставіць сваёй задачай шырокае разгортваньне сыстэмы масавай завочнай партыйнай асьветы. Але масавай гэта асьвета можа быць толькі тады, калі яна будзе сапраўды ахопліваць сотні і тысячы членаў партыі, а таксама комсамольскага і беспартыйнага актыву. Ці можам мы сказаць гэта на сёнешні дзень? На сёнешні дзень сыстэмай завочнага партыйнага навучання ахоплена па БССР каля 2.500 членаў партыі і комсамольскага актыву. Гэта лічба ўжо зьяўляецца масавай, але яна далёка яшчэ ад таго, што можна зрабіць праз сыстэму завочнага навучання.

Трэба адзначыць, што радыё хоць і ў недастатковай яшчэ ступені, але ахапіла ўсе вучасткі і галіны нашай работы, і нааўнасьці на сёнешні дзень каля 300 вучэбных радыё-аўдыторый, дае магчымасьць ахапіць вялікую колькасьць завочнікаў. Бяда наша ў тым, што работа радыё-аўдыторый пастаўлена зусім дрэнна. Чым гэта тлумачыцца? Гэта тлумачыцца тым, што ў кіраўніцтве вучэбнымі радыё-аўдыторыямі існуе абязьлічка, самацёк і неарганізаванасьць.

Не наладжаны належны ўлік завочнікаў, якія прымацаваны да радыёаўдыторый, не вядзецца вакол гэтых аўдыторый масавай работы.

Адзначаючы гэта, нельга абысьці становішча работы па завочным навучаньні ў паасобных раёнах.

У Віцебскім раёне было пабудавана тры радыё-аўдыторыі—дзьве з іх на прадпрыемствах, а адна—у доме Комасьветы, але пры правярцы становішча работы радыё-аўдыторый ў пачатку чэрвеня месяца знойдзена, што радыё-аўдыторыі зусім не працуюць таму, што навушнікі ды інш. абсталяваньне раскрадзены і папсаваны, і ніхто за гэту справу не адказвае. На працягу ўсяго часу ня было арганізавана слуханьня радыё-лекцый, ня гледзячы на тое, што ў Віцебску ёсьць дастатковая колькасьць лектараў, якія маглі-б забясьпечыць нормальную работу з завочнікамі ў радыё-аўдыторыях. Такое становішча тлумачыцца тым, што гэту справу нават кіраўнікі райкому недаацэньваюць. Загадчык Культпропу райкому т. Гаеўскі гэтай справе не аддае ніякай увагі. Нават, калі да яго зварачаюцца за дапамогаю работнікі завочнай саўпартшколы, ён адказвае: «Адчапіся ты са сваімі завочнікамі». Аб чым гэта гаворыць? Гэта гаворыць аб тым, што адказнейшы кіраўнік гаркому КП(б)Б замест сыстэматычнай дапамогі, замест арганізацыі справы завочнага навучаньня ігноруе яе, дэмабілізуе работнікаў, якім яна даручана. І як вынік, мы ўжо адзначылі разбурэньне радыё-аўдыторый, зрыў устаноўчых канфэрэнцый, якія былі намечаны да скліканьня яшчэ ў маі месяцы.

Культпропам ЦК КП(б)Б у мэтах разгортваньня завочнага партыйнага навучаньня і кіраўніцтва гэтай работай на месцы была паслана ў якасьці арганізатара т. Астроўская. Ня гледзячы на тое, што культпропам ЦК былі даны ясныя ўказаньні аб тым, што Астроўская павінна быць пакінута на працы па завочным навучаньні, Гаеўскі, насуперак дырэктывам культпропу, зьняў Астроўскую з працы раённага арганізатара, а гэты вучастак пакінуў без адпаведнага работніка.

Ня лепш стаіць справа ў Бабруйскім раёне. У горадзе Бабруйску пабудаваны 2 вучэбныя радыё-аўдыторыі, але яны не працуюць па тых-жа самых прычынах што і ў Віцебску, Улік завочнікаў не вядзецца, у райкоме гэтай справай ніхто не займаецца, завочнікі пакінуты на самацёк. Дагавораў на снабжэньне электраэнэргіяй, бя-

гучым і капітальным рамонтам з боку кіраўніцтва сувязі дагэтуль не заключана. А таму за тэхнічны стан радыё-аўдыторый ніхто не адказвае. Будаўніцтва 17 новых радыё-аўдыторый знаходзіцца пад пагрозай зрыву.

У Слуцкім раёне пабудавана 6 радыё-аўдыторый, некаторыя з іх вельмі добра абсталяваны; праводзіцца арганізацыя слухання радыё-лекцый, значна лепш параўнальна з паказанымі вышэй раёнамі. На 3 радыё-аўдыторыі заключаны дагавары, на астатнія 3 яшчэ не заключаны, дзякуючы чаму радыё-аўдыторыі не забяспечваюцца нормальна электраэнэргіяй.

Побач з паказанымі адмоўнымі бакамі работы радыё-аўдыторыі і пастаноўкі завочнага навучання, трэба адзначыць і станоўчыя бакі ў рабоце некаторых раёнаў.

Так, у Мазырскім раёне, дзякуючы таму, што гэтай справай займаецца гарком і непасрэдна кіруе ёю загадчык Культпропу райкому т. Койфман, работа па завочным навучанні пастаўлена, у параўнанні з іншымі раёнамі, добра. Разгорнута масавая работа ў часе вярбоўкі ў завочную сыстэму і па некаторых формах заданні ЦК выкананы і перавыкананы: у ЗКУ трэба было набраць 30 чал., а набрана 25 чал., пры наяўнасці 30 чал. старых завочнікаў, у ЗСПШ—па разьвёрстцы трэба было набраць 30 чал., набрана 70 чал. пры наяўнасці старых завочнікаў 35 чал., у Комсамольскі унівэрсытэт паводле задання трэба набраць 30 чал., набрана 26 чал., старых завочнікаў тут дагэтуль ня было. Горш стаіць справа з вярбоўкай на радыё-курсы партактыву: паводле задання трэба было набраць 30 чал., а набрана толькі 5 чал., але набор на радыё-курсы працягваецца. Аб чым гэта сьведчыць? Гэта сьведчыць аб тым, што тут па-баявому, па-бальшавіцку была разгорнута масавая работа на прадпрыемствах, у колгасах, саўгасах і МТС. Толькі пры такой пастаноўцы работы можна дасягнуць пастаўленай мэты разгортвання масавага завочнага партыйнага навучання, накіраванага на падвышэнне тэарэтычнага ўзроўню партыйнай і комсамольскай арганізацыі раёну.

Гаворачы аб завочным навучанні, неабходна адзначыць, што намі яшчэ ня ўсё зроблена, каб паставіць на належную вышыню якасць завочнага навучання, каб прасякнуць усю вучобу ваяўнічай партыйнасцю, бальшавіцкай непрымірлівасцю.

Арганізаваныя пры Інстытуце завочнага партмасавага навучання, згодна прапановы ЦК, катэдры, яшчэ не разгарнулі сваю

работу. Якасьць рэцэнзаваньня і консультацый вельмі часта не стаіць на належнай вышыні, а рэцэнзэнт-консультант не атрымлівае яшчэ сваячасна патрэбнай яму дапамогі.

Посьпехі ў разгортваньні масавага завочнага партыйнага навучаньня залежаць ад сапраўднага апэратыўнага кіраўніцтва райкомаў, гаркомаў і ячэек. Вялікую ролю ў разгортваньні масавай падрыхтоўкі партыйных і комсамольскіх кадраў праз завочную сыстэму адыгрывае соцпаборніцтва і ўдарніцтва паміж паасобнымі групамі і брыгадамі завочнікаў на лепшую прапрацоўку матэрыялаў і выкананьне вучэбнай праграмы, а таксама і паміж паасобнымі завочнымі сэктарамі саўпартшкол, Комвузу. На гэты шлях павінны зараз-жа стаць кожны завочнік, кожны сэктар, які кіруе гэтай справай. Каб дабіцца ўзорнай пастаноўкі работы завочнай сыстэмы навучаньня, патрабуецца канкрэтная работа кожнага работніка, якому даручана партыйная справа разгортваньня завочнага навучаньня. Між тым інструктары завочных сэктароў саўпартшколы, Завочнага комвузу пры непасрэдным выязьдзе для работы ў раёны не заўсёды дабіваюцца канкрэтных вынікаў дзякуючы таму, што інструктары па звароце з раёнаў не даюць нават вычарпальных канкрэтных звестак аб становішчы работы ў тым ці іншым раёне. Інстытут партмасавага завочнага навучаньня ня мае магчымасьці хутка і апэрацыйна рэагаваць на ўсе нездаровыя зьявішчы, якія сустракаюцца ў рабоце. Вось прыклад, інструктар завочнага сэктару Комвузу, т. Манько за 2-х месячны пэрыод аб'ехаў вялікую колькасьць раёнаў і дзякуючы адсутнасьці канкрэтнай работы ў раёнах мы на сёнешні дзень ня маем дакладных даных аб пастаноўцы работы ў абсьледаваных ім раёнах.

З гэтага выцякае, што інструктар і работнікі, якія выяжджаюць у раён, павінны правесьці канкрэтныя мерапрыемствы па разгортваньні завочнага навучаньня і пасьля гэтага прывесьці дакладныя вынікі зробленай работы, каб магчыма было хутка рэагаваць на тыя ці іншыя зьявы.

ДЫРЭКТЫВЫ КУЛЬТПРОПУ ЦК КП(б)Б

ЛІСТ РЭДАКЦЫІ ЖУРНАЛУ „ЗА ЛЕНІНСКУЮ ВУЧОБУ“

Загадчыкам культпропаў ГК і РК КП(б)Б, загадчыкам рэспубліканскіх СПШ, вячэрніх і дэкадных комвузаў, вячэрніх СПШ, штатным пропагандыстам ГК і РК, кіраўніком пропгруп, загадчыкам культпропаў ГК і РК ЛКСМБ.

Дарагія таварышы!

Культпроп ЦК КП(б)Б з чэрвеня 1932 г. пачаў выдаваць журнал «За ленінскую вучобу», задача якога—барацьба за ўзмацненне марксысцка-ленінскага выхавання членаў і кандыдатаў партыі, комсамолу і беспартыйных рабочых, колгаснікаў і «заўтрашніх колгаснікаў». Журнал разлічаны на пропагандыстаў і актыўных слухачоў сеткі партасветы, на арганізатараў справы марксысцка-ленінскага выхавання. Мае мэтай асвятленне вопыту работы, як вячэрняй (кандыдацкія школы, першапачатковыя школы і ВСПШ, вячэрнія комвузы, дэкадныя комвузы), так і дзеннай сеткі партыйнай вучобы (СПШ, комвуз імя Леніна), работы курсавых баз і розных курсаў актыву, работы пропгруп, работы на завочным навучанні і г. д.

Журнал ставіць мэтай дапамагчы тэарэтычнаму і практычнаму росту пропагандыста, культпропа, парткома, арганізатара вучобы ў ячэйцы.

Рэдакцыя журналу звяртаецца да вас з просьбай арганізаваць рэгулярную дасылку артыкулаў, заметак, корэспондэнцый па ўсіх вышэй паказаных пытаннях, як пропагандыстамі-выкладчыкамі і арганізатарамі справы марксысцка-ленінскага выхавання, так і актывам слухачоў, а таксама і самому рэгулярна супрацоўнічаць у журнале.

У сучасны момант журналу цікавы наступныя тэмы: перабудова сеткі партвучобы на летнія формы і ход летняй вучобы, ра-

бота курсаў актыву ўсіх відаў, работа пропгруп, ход падрыхтоўкі да зімовай вучобы, як з боку парткомаў, так і з боку саміх навучальных устаноў (СПШ, вячэрнія комвузы, комвуз і г. д.), проекты перабудовы работы гэтых устаноў на асеньня-зімовы пэрыод, абслугоўваньне з боку сеткі партвучобы бягучых гаспадарча-палітычных кампаній: поліва, уборка ўраджаю, асеньняй сяўбы і ворыва на зяб, рэалізацыі пазыкі 4-га заключнага году пяцігодкі, выкананьня прамфінпляну на прадпрыемствах, падрыхтоўкі да асеньня-зімовых перавозак на транспорце.

Асабліва цікавы для журналу ў даны момант вопыт пастаноўкі справы марксысцка-ленінскага выхаваньня на ўсіх відах сэзонных работ, у першую чаргу на торфараспрацоўках, на пабудовах, водным транспорце і лесасплаве.

Спадзяемся на вашу энэргічную дапамогу рабоце журналу і яго папулярызацыі.

З ком. прывітаньнем Рэдакцыя.

Адрэс рэдакцыі: Менск, Чырвонаармейская, ЦК КП(б)Б,
пакой № 51.

ГЛБ СР.-АБ.

ПАЛАЖЭНЬНЕ АБ РАЁННЫМ ГАБІНЭЦЕ ПАРТРАБОТЫ

1. Габінэт партработы зьяўляецца мэтодычна-інструкцыйным органам раённага партыйнага камітэту КП(б)Б. Асноўныя задачы габінэту—дапамагаць раённым партыйным камітэтам, партколектыву і ўсёй партарганізацыі ў барацьбе за ажыццяўленьне генэральнай лініі партыі, за палепшаньне якасьці арганізацыйна-партыйнай, масавай і політвыхаваўчай работы. Гэтыя асноўныя задачы габінэт партработы ажыццяўляе шляхам:

а) дапамогі асобным сэктаром раённых партыйных камітэтаў у справе вывучэньня лепшага вопыту партработы і распрацоўкі асобных пытаньняў;

б) абслугоўваньня партыйнага і комсамольскага актыву матэрыяламі, літаратурай, консультацыямі, даведкамі і г. д.;

в) ажыццяўленьня мэтодычнага кіраўніцтва ва ўсёй сыстэме марксысцка-ленінскага выхаваньня парт. і КСМ арганізацый;

г) актыўнага ўдзелу ў правядзеньні падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі партыйнага і комсамольскага актыву;

д) інструктажу партработы на вытворчасьці, саўгасах, колгасах і МТС.

2. Для ажыццяўленьня гэтых задач, габінэт арганізуе сваю работу па сэкцыях: 1) оргпартработы, 2) агітмасработы, 3) культпропработы, 4) КСМ работы. У залежнасьці ад характару работы і магчымасьцяй, лік сэкцый павялічваецца: нац. культбудаўніцтва, друку, жансэкцыя ды інш. Работа ўсіх сэкцый увязваецца ў адным пляне работы габінэту.

3. Зьмест работы сэкцый арганізацыйна-партыйнай работы вызначаецца задачамі Оргаддз. РК КП(б)Б па перабудове формы, мэтодаў і зьместу партработы, асабліва нізавога партыйнага зьвяна. Задачи сэкцый арганізацыйнай партработы:

а) збіраць і распрацоўваць мясцовыя матэрыялы з вопыту партработы на вытворчасці, у саўгасе, колгасе, папулярызаваць вопыт работы ў друку па асобных праблемах партбудаўніцтва, сыстэматычна абслугоўваць партактыў дырэктыўным матэрыялам па пытаннях партбудаўніцтва праз інструкцыйныя даклады, консультацыі, выстаўкі і г. д.;

б) пры кабінэце і на вытворчасці праводзіць меры па падвышэнні кваліфікацыі сакратароў партячэек і групарторгаў праз арганізацыю вячэрніх сямінараў, курсаў, консультацый, лекцый, дакладаў і г. д.

4. Задачы секцыі агітмасавай работы:

а) змагацца за падвышэнне якасці агітмасавай работы, сумаваць і пашыраць лепшы вопыт агітмасавай работы праз збор матэрыялаў, абследаваньні і г. д.;

б) збіраць і складаць для партактыву, дакладчыкаў і арганізатараў матэрыялы, тэзісы па асноўных пытаннях палітыкі партыі;

в) збіраць і сыстэматызаваць мясцовыя матэрыялы, праводзіць інструкцыйныя даклады для партактыву, выкладчыкаў, кіраўнікоў агітколектываў, групавых агітатараў, праводзіць рэгулярныя консультацыі, групавыя індывідуальныя, як у самім кабінэце, так і на вытворчасці, па чарговых пытаннях агітмасавай работы;

г) арганізоўваць сыстэматычную падрыхтоўку і перападрыхтоўку агітмасаваў работнікаў праз сямінары курсы, нарады, консультацыі.

5. У задачы секцыі культуры і прапаганды ўваходзяць:

а) барацьба за забеспячэнне ідэйнай вытворчасці, за падвышэнне якасці работы марксысцка-ленінскага выхавання праз распрацоўку кіруючых матэрыялаў, падбор метадычнага і мясцовага матэрыялу, вывучэнне вопыту прапагандысцкай работы, выпуск метадычных распрацовак і г. д.;

б) збор і сыстэматызацыя агульнага і мясцовага матэрыялу па арганізацыйным і метадычным вопыце работы сеткі партасветы, барацьба за ідэйную вытрыманасць марксысцка-ленінскага выхавання;

в) папулярызацыя вопыту работы па марксысцка-ленінскім выхаванні з мэтай палепшання якасці гэтай работы;

г) організацыя пры габінэце і на прадпрыемствах, саўгасах, колгасах і МТС сэмінарыяў пропагандыстаў для павышэння іх кваліфікацыі;

д) правядзеньне пры габінэце і на прадпрыемствах для партколектыву і пропагандыстаў лекцый-консультацый па пытаннях партвучобы;

е) дапамога мясцовым аддзяленьням БІМЗО ў кіраўніцтве работай завочнікаў, па організацыі радыё-аўдыторый, консультацый, канфэрэнцый і т. д.

6. Сэкцыя комсамольскай работы мае сваёй задачай:

а) вывучаць актуальныя пытаньні комсамольскай работы, зьбіраць і абігульваць найлепшы вопыт работы і пашыраць яго ва ўсіх комсамольскіх організацыях;

б) сумесна з РК ЛКСМ праводзіць мерапрыемствы ў справе практычнай і тэарэтычнай падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі пропагандыстаў і комсамольскага актыву;

в) ажыццяўляць мэтодычнае абслугоўваньне агітпропагандысцкай работы комсамолу;

г) праводзіць сыстэматычнае інструктаваньне і консультацыі з комсамольскім актывам па ўсіх пытаньнях партыйнай і комсамольскай работы.

7. Бібліятэка габінэту партработы мае сваёй задачай:

а) забясьпечыць літаратурай усе сэкцыі і абслугоўваць партыйны і комсамольскі актыў і ўсю партыйную масу;

б) распрацоўваць і рассылаць рэкамендацыйныя сьпісы літаратуры да чарговых гаспадарча-політычных кампаній, па тэорыі і практыцы марксызму-ленінізму;

в) організаваць перасоўкі на вытворчасці;

г) організаваць выстаўкі літаратуры па асобных пытаньнях і весці сыстэматычную рэцэнзэнтную работу па новай кніжцы асобна па падручніках для партсеткі і г. д.

8. Габінэт увязвае сваю работу з плянам работы цэнтральнага дому куністычнай асьветы пры ЦК КП(б)Б і з плянам работы раённага камітэту КП(б)Б. Плян складаецца кварталны і опэратыўны на месяц і зацьвярджаецца РК і ГК КП(б)Б. Агульнае кіраўніцтва габінэтам ажыццяўляецца праз культпроп. аддзелы ГК і РК; непасрэднае кіраўніцтва ўскладаецца на загадчыка габінэту, які прызначаецца РК і ГК КП(б)Б.

9. Габінэт партработы павінен сыстэматычна перасылаць у цэнтральны дом Комасьветы свае пляны работы, квартальныя справаздачы аб праведзенай рабоце і ўсе мэтодычныя матэрыялы, навучальныя пляны, мэтодычныя распрацоўкі, матэрыялы абсьледваньня, плякаты, дыяграмы, фотографіі і. г. д. і выконваць заданьні, якія ўскладае на яго цэнтральны дом комасьветы.

10. Габінэт організоўвае і кіруе габінэтамі партработы на вытворчасьці, МТС, саўгасах, колгасах, склікаючы сыстэматычныя інструкцыйныя нарады работнікаў гэтых габінэтаў, жывой сувязю дапамагаючы ім палепшыць іх работу. Датычныя гэтага ўказаньні габінэт пэрыодычна атрымоўвае ад цэнтральнага дому Комасьветы.

11. Габінэт організоўвае і замацоўвае вакол сябе партактыў з ліку навуковых работнікаў і асьпірантаў, партработнікаў з вытворчасьці, профработнікаў ды інш., якія выконваюць асобныя заданьні і памагаюць ва ўсёй рабоце габінэту.

12. Габінэт вядзе дакладны ўлік усёй работы і сыстэматычна асьвятляе вопыт сваёй работы ў мясцовым і цэнтральным друку (часопісах і газэтах).

Заг. Сэктару Пропаганды

Культпропу ЦК КП(б)Б Балабанаў.

Заг. Дому комасьветы пры ЦК КП(б)Б Сямёнаў.

ПРОГРАМЫ І МЭТОД РАСПРАЦОЎКІ

ПРОГРАМА ПА ГІСТОРЫІ ПАРТЫІ ДЛЯ КУРСАЎ ПАРТАКТЫВУ І ПРОПАГАНДЫСТАЎ

(Разьлічана на 120 гадзін)

Тэма 1

Комуністычная партыя—авангард рабочай клясы (8 гадзін)

Наяўнасьць баявой рэволюцыйнай партыі пролетарыяту, узброенай перадавой тэорыяй—асноўная ўмова перамогі рабочае клясы над капіталізмам і пабудовы камунізму. Програма ЎсеКП(б) і Комінтэрну аб ролі партыі. Партыя і кляса. Рабочая кляса—самая рэволюцыйная і перадавая грамадзкая кляса сучаснага грамадства. Партыя—перадавы і арганізаваны атрад рабочае клясы. Партыя—вышэйшая форма клясавай арганізацыі пролетарыяту. Партыя як зброя дыктатуры пролетарыяту. Партыя—асноўная кіруючая сіла ў сыстэме дыктатуры пролетарыяту. Прыкладныя рамені ад партыі да клясы, да мас. Партыя як адзінства волі, несумяшчальная з існаваньнем фракцый. Ідэйная і арганізацыйная моцнасьць партыі як аснова яе адзінства. Ленін аб двух патоках дробнабуржуазных хістаньняў. Ленін і Сталін аб сутнасьці правага і «левага» опартунізму.

Барацьба на два франты як закон разьвіцьця партыі і прадпасылка яе перамогі ў барацьбе за дыктатуру пролетарыяту і пабудовы соцыялізму.

Большавіцкая партыя—партыя новага тыпу, якая ўзьнікла на гранітнай аснове рэволюцыйнага марксызму, у барацьбе з опартунізмам у рабочым руху Расіі і на міжнароднай арэне. Большавізм—адзіная ідэйная база Комінтэрну. Комінтэрн—партыя міжнароднага пролетарыяту, правадыр сусьветнай пролетарскай рэволюцыі.

Ленінская стратэгія і тактыка партыі як навука аб кіраўніцтве клясавай барацьбой пролетарыяту.

Організацыйныя прынцыпы бальшавізму. Дэмакратычны цэнтралізм як організацыйны прынцып пабудовы партыі. Значэнне ўнутрыпартыйнай дэмакратыі і самакрытыкі ў справе падвышэння актыўнасці, сьвядомасці і бальшавіцкай стойкасці партыйных мас. Суровейшай жалезная дысцыпліна ў партыі—адна з асноўных умоў поспеху бальшавізму. Адзінства прынцыпу цэнтралізму, жалезнай дысцыпліны і дэмакратыі. Барацьба і опартунізмам у оргпытаннях. Барацьба на два франты, за бальшавіцкае адзінства партыі.

Партыя і правадыры. ЦК—колектыўны правадыр партыі. Ленін як тэорэтык, організатар і правадыр сусветнага пролетарыяту і яго партыі і Комуністычнага інтэрнацыяналу. Роля т. Сталіна ў далейшым развіцці ленінізму. Сталін у барацьбе за перамогу пабудовы соцыялізму ў СССР, за перамогу сусветнай пролетарскай рэвалюцыі. Роля т. Сталіна ў барацьбе супроць контррэвалюцыйнага трацкізму, правага опартунізму і прымірэнцтва да ўхілаў ва ЎсеКП(б) і Комінтэрне.

Структура партыйных організацый. Ленінскі лёзунг «кожны завод павінен быць нашай крэпасцю». Вытворчы прынцып пабудовы партарганізацый, які забяспечвае сувязь партыі з масамі, мобілізацыю мас на барацьбу за генэральную лінію партыі. Ячэйка—аснова партарганізацыі. Абавязкі члена партыі.

Партыйны апарат як зброя партыі ў справе ажыццяўлення політычных і організацыйных задач клясавай барацьбы пролетарыяту. Крытыка трацкісцкіх і праваопартуністычных скажэнняў ролі партапарату.

Статут УсеКП(б) як канкрэтнае выражэнне організацыйных прынцыпаў бальшавізму. Задачы партыйна-масавай работы на прадпрыемстве, у саўгасах, колгасе. Тры чарговыя звыненні партыйнай работы (прамова т. Кагановіча на пленуме МГК).

Міжнароднае значэнне організацыйных прынцыпаў бальшавізму. Выкарыстанне організацыйнага вопыту УсеКП(б) у будаўніцтве Комуністычнага Інтэрнацыяналу. 21 умова ўступлення ў Комінтэрн супроць опартунізму і соцыял-дэмакратычных перажыткаў. Барацьба за ажыццяўленне організацыйных прынцыпаў бальшавізму як барацьба за бальшавізацыю братэрскіх кампартый. Адзінства праграмы тактычных і організацыйных прынцыпаў бальшавізму.

ЛІТАРАТУРА ДА ТЭМЫ:

Маркс і Энгельс, Комуністычны маніфэст, разьдз. II, III і IV.

Ленін, „Детская болезнь „левизны“ в коммунизме“, Тв., т. XVII, разьдз. I—VIII, выд. 1-е.

Ленін, „Письмо к товарищу“, Тв., т. V, выд. 2-ое.

Ленін, „Что делать“, разьдз. V і II, Тв., т. V, выд. 2-ое.

Ленін, „Тезисы аб основных задачах II конгресса Коминтерна“, т. XVIII, стар. 229—244.

Ленін, Даклад і заключнае слова і рэзолюцыя на пытаньні аб адзінстве партыі і анарха-сындкалістычным ухіле, Тв., т. XVIII, ч. I, стар. 155—172.

Сталін, „Об основах ленинизма“, разьдз. VII—„Стратегия и тактика“, разьдз. VIII—„Партия“, разьдз. IX—„Стиль в работе“.

Сталін, „К вопросам ленинизма“, разьдз. V—„Партия в системе диктатуры пролетариата“.

Сталін, „Об индустриализации страны и о правом уклоне в ВКП(б)“, разьдз. III, стар. 461—471, 36. „Вопросы ленинизма“, выд. 1931 г.

Сталін, З дакладу на XVI зьездзе партыі, разьдз. „Вопросы руководства внутрипартийными делами“, стар. 689—696; з заключнага слова, стар. 710—716.

Сталін, Аб некаторых пытаньнях гісторыі большавізму.

Тэзісы—Аб ролі комуністычнай партыі і пролетарскай рэволюцыі, прынятыя II конгрэсам Комінтэрну, 36. Бела Куна „Коминтерн в резолюциях“, стар. 38—49.

Тэзісы—аб большавізацыі компартый, прынятыя VI пленумам ВККІ (гл. там-жа, стар. 209—242).

Рэзолюцыя XV партконфэрэнцыі на дакладу т. Сталіна аб соцыял-дэмакратычным ухіле ў нашай партыі.

Статут УсеКП(б).

Л. Кагановіч, Прамова на пленуме МГК, „Правда“ ад 7 мая 1932 г.

Тэма 2.

Узьнікненьне, разьвіцьцё большавізму і яго міжнародны характар (16 гадз.)

Соцыяльна-экономічная абстаноўка, у якой узьнік і аформіўся большавізм. Расія—вузлавы пункт супярэчнасьцяй імперыялізму і цэнтр сусьветнага рэволюцыйнага руху. Расія—ачаг большавізму.

Інтернацыянальная сутнасьць большавізму (з пачатку яго ўзьнікненьня) як тэорыі і тактыкі пролетарскай рэволюцыі. «Большавізм—абягульненьне вопыту рэволюцыйнай барацьбы рабочых усіх краін» (Сталін) і «ўзор тактыкі для ўсіх» (Ленін). Антыленінскія тэорыі, якія характарызуюць большавізм як абмежаваную нацыянальную зьяву.

Міжнародны характар барацьбы Леніна за партыю новага тыпу ў 90-х гадох і ў пэрыод старой «Іскры». Група «Освобождения труда» ў арганізацыі соцыял-дэмакратычнага руху ў Расіі. Антыленінская сутнасьць погляду, што Плеханаў быў тэорэтыкам і асновапаложнікам бальшавізму.

Барацьба бальшавізму з опартунізмам і цэнтрызмам за стварэньне партыі новага тыпу. Ленін і Сталін аб соцыяльна-экономічных каранёх опартунізму ў эпоху імперыялізму. Процэс опартуністычнага перараджэньня II Інтэрнацыяналу і сутнасьць цэнтрызму. Барацьба Леніна супроць рускага опартунізму (легальны марксызм, эканомізм) у 90-х гадох і ў пэрыод старой «Іскры» была ў той-жа самы час барацьбой супроць опартунізму II Інтэрнацыяналу.

Барацьба бальшавікоў з рознымі відамі опартунізму на II зьездзе за стварэньне партыі новага тыпу. Скажэньне гісторыі гэтай барацьбы. трацкісцкімі контрабандыстамі. Міжнароднае значэньне расколу, здзейсьненага бальшавікамі ў РСДРП. Барацьба бальшавізму ў радох II Інтэрнацыяналу як адзіна паслядоўная барацьба за раскол з опартунізмам і цэнтрызмам, за стварэньне сусьветнай партыі новага тыпу. Падтрымка бальшавікамі расколу ў паасобных партыях II Інтэрнацыяналу (Голяндцыя, Італія, Польшча). Меншавізм як руская рознавіднасьць міжнароднага опартунізму, трацкізм—рознавіднасьць цэнтрызму. Галоўныя этапы барацьбы бальшавікоў з опартунізмам і цэнтрызмам на міжнароднай арэне і значэньне ліста т. Сталіна ў выкрыцьці трацкісцкай фальсыфікацыі гісторыі барацьбы бальшавікоў з опартуністамі і цэнтрыстамі да вайны на міжнароднай арэне.

Бальшавікі і левыя радыкалы да вайны. Барацьба бальшавікоў за ідэйнае і арганізацыйнае афармленьне левых у II Інтэрнацыянале на базе ленінізму і на аснове правядзеньня політыкі расколу ў II Інтэрнацыянале. Арганізацыйная неаформленасьць і ідэолёгічная непасьлядоўнасьць «левых» на чале з Люксэмбург у II Інтэрнацыянале як асноўная перашкода ў ажыцьцяўленьні бальшавікамі расколу ў II Інтэрнацыянале.

Крах II Інтэрнацыяналу як рэзультат яго опартуністычнага перараджэньня, адкрытага пераходу ў лягерь шовіністаў. Бальшавікі ў барацьбе супроць соцыял-шовінізму і цэнтрызму ў гады

вайны. Барацьба большавікоў за стварэньне III Інтэрнацыяналу. Левыя радыкалы ў гады вайны. Большавікі і «левыя» цымэрвальдысты. Барацьба большавікоў у гады вайны за згуртаваньне «левых» на тлебе ленінізму, за іх вызваленьне ад меншавіцкага цяжару і цэнтрысцкіх ілюзіяў.

Кіруючая роля большавікоў у стварэньні III Інтэрнацыяналу. Большавізм як адзіная ідэйная база Комінтэрну. УсеКП(б)—вядучы галаўны атрад Комінтэрну. Рашучая барацьба з антыленінскай тэорыяй «мастоў», «ручайкоў». Значэньне ліста т. Сталіна для выкрыцьця паўменшавіцкіх памылак люксэмбургіянства, у справе большавізацыі братэрскіх компартый.

ЛІТАРАТУРА ДА ТЭМЫ:

„Сталін, „Вопросы ленинизма“, выд. 9-е, разьдз.: а) „Исторические корни ленинизма“. б) „Теория“, в) „О некоторых вопросах истории большевизма“, г) „Октябрьская революция и тактика русских коммунистов“.

Ленін, „Ближайшие задачи русского рабочего движения“, Тв., выд. 3-е, т. II, стар. 612—615.

Ленін, „Что делать? Шаг вперед, два шага назад“, стар. 155—336.

Ленін, „Разногласия в европейском рабочем движении“, т. XV, стар. 5—9.

Ленін, „Интернационал молодежи“, стар. 294—297; „Итоги дискуссии о самоопределении“, стар. 262.

Ленін, „Марксизм и ревизионизм“, т. XII, стар. 179—190; „Реформизм в русской социал-демократии“, т. XV, стар. 207—217; „Международный социалистический конгресс в Штутгарте“, т. XII.

Ленін, „Положение и задачи социалистического Интернационала“, т. XVIII, стар. 67—72.

Ленін, „Пролетарская революция и ренегат Каутский“, т. XXIII, стар. 218—225.

Ленін, „О карикатуре на марксизм и об империалистическом экономизме“, т. XIX, стар. 191—235.

Ленін, „О либеральном и марксистском понимании классовой борьбы“, т. XVI, стар. 397—402.

Ленін, „Крах платонического интернационализма“, т. XVIII, стар. 156—161; „Революционный марксизм на международном социалистическом конгрессе“, стар. 302—306.

Ленін, „Задачи левых циммервальдовцев“, т. XIX, стар. 333—342; Прамова на зьездзе швэйцарскай соцыял-дэмакратычнай партыі, стар. 277—280; О брошюре Юниуса“, стар. 176—191.

Пакроўскі, „Очерки по истории революционного движения в России XIX—XX вв.“

Бальшавізм у рэвалюцыі 1905 г. (18 гадз.)

Рэвалюцыя 1905 г.—першая буржуазна-дэмакратычная рэвалюцыя эпохі імперыялізму. Асноўная прычына рэвалюцыі 1905 г.—«карэнная супярэчнасць паміж высока развітым прамысловым капіталізмам і прыгонніцкім зямляўладаннем» (Ленін).

Сваяасаблівае рэвалюцыі 1905—1907 гг. з пункту погляду асаблівае эпохі (імперыялізм), характару рэвалюцыі (буржуазна-дэмакратычная), яе рухальных сіл (пролетарыят—гегемон рэвалюцыі, сялянства—саюзнік) і метадаў барацьбы (пролетарскія; стачка, узброеныя паўстанні). Рэвалюцыя 1905—1907 гг.—генеральная рэпэтыцыя Кастрычніцкай рэвалюцыі 1917 г.

Ленін аб перарастанні буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі ў сацыялістычную. «Ад рэвалюцыі дэмакратычнай мы адразу-ж пачнем пераходзіць, і якраз у меру нашай сілы, сілы сьвядомага і арганізаванага пролетарыяту, пачнем пераходзіць да сацыялістычнай рэвалюцыі». Барацьба за рэвалюцыйна-дэмакратычную дыктатуру пролетарыяту і сялянства, за гегемонію пролетарыяту ў ёй як барацьба за перарастанне буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі ў сацыялістычную. Барацьба з опартуністычнай тэорыяй II Інтэрнацыяналу аб «кітайскай сьцяне» паміж буржуазна-дэмакратычнай і сацыялістычнай рэвалюцыяй. Барацьба супроць трацкісцкага паклёпу і контрабанды ў пытанні перарастання.

Барацьба бальшавікоў з лібэральна-буржуазнай ацэнкай рэвалюцыі 1905—1907 гг.—меншавізмам і трацкізмам, гэтай рознавіднасцю меншавізму. Тэорыя «перманэнтнай» рэвалюцыі Парвуса—Троцкага і яе контррэвалюцыйная сутнасць; нявер'е ў гегемонію пролетарыяту, адмаўленьне рэвалюцыйнай ролі сялянства, адмаўленьне магчымасці пабудавання сацыялізму ў адной краіне. Барацьба з паўменшавіцкімі ваганнямі. Р Люксэмбург у асноўных пытаннях рэвалюцыі 1905—1907 гг.

Дзьве тактыкі ў рэвалюцыі 1905—1907 гг.: паслядоўна-рэвалюцыйная—бальшавіцкая і лібэральна-буржуазная—хвасцісцкая меншавіцкая. Бальшавізм у барацьбе за гегемонію пролетарыяту і яго рэзервы ў рэвалюцыі (сялянства, нацыянальна-дэмакратычны рух і інш.). Асноўныя рашэнні III з'езду партыі, іх міжнароднае

значэнне. Рашучае выступленне Леніна супроць цэнтрысцкай ацэнкі Кауцкім рашэнняў ІІІ з'езду партыі.

Тактыка партыі і яе адносіны да саветаў, сялянскага руху, паўстанняў у арміі і профсаюзаў. Барацьба Леніна (большавікоў) за радыкальнае вырашэнне аграрнага пытання. Тактыка ў адносінах на буржуазіі. Меншавізм і трацкізм—агентура буржуазіі ў рабочым руху. Большавікі аб усеагульнай стачцы і ўзброеным паўстанні. Падрыхтоўка і кіраўніцтва партыяй узброеным паўстаннем у рэвалюцыі 1905—1907 гг. Ваенна-баявая работа партыі. Большавізм аб часовым рэвалюцыйным урадзе і саветах. Саветы як органы паўстання, як зародкавыя органы ўлады. Парляманцкая тактыка большавікоў у рэвалюцыі 1905—1907 гг. Нацыянальнае пытанне ў рэвалюцыі 1905—1907 гг. і барацьба супроць люксэмбургіянства.

Кіраўніцтва пролетарыяту рэвалюцыйнай барацьбой пратнечаных нацыянальнасцяў. Большавіцкая тактыка—шлях, які забяспечвае перарастанне буржуазнай дэмакратычнай рэвалюцыі ў сацыялістычную. Асноўныя этапы рэвалюцыі 1905—1907 гг. і гістарычная праверка правільнасці большавіцкай тактыкі. Прычыны паражэння рэвалюцыі 1905 г.

Будаўніцтва большавіцкай партыі за гады рэвалюцыі. Рост партыі. Новыя кадры. Новыя формы работы. Часовае аб'яднанне з меншавікамі пры захаванні большавіцкай арганізацыі самастойнасці як тактыка адзінага фронту з мэтай адваявання ад меншавікоў рабочых мас. Барацьба на два франты і з прымірэнствам у радох большавікоў у 1905—1907 гг. як рашаючая ўмова ідэйнага і арганізацыйнага ўмацавання большавіцкай партыі.

Міжнароднае значэнне рэвалюцыі 1905—1907 гг. Значэнне вопыту большавізму ў рэвалюцыі для Комінтэрну (у прыватнасці для кітайскай компартыі). Пацверджанне правільнасці стратэгіі і тактыкі большавізму ў рэвалюцыі 1905—1907 гг. на вопыце наступных рэвалюцый (люты—кастрычнік 1917 г.) і рэвалюцыі ў Кітаі.

Барацьба з трацкісцкім скажэннем міжнароднага характару рэвалюцыі 1905—1907 гг.

Значэнне ліста т. Сталіна ў выкрыцці паўменшавіцкіх памылак люксэмбургіянства ў 1905—1907 гг. і барацьба Комінтэрну за большавізацыю братэрскіх компартый.

ЛІТАРАТУРА ДА ТЭМЫ:

Ленін, Тв., выд. 3-е. „Аграрны вiсiп и сiлы рэвалюцыi“, т. XI, стар. 152—155; „К вiпсiу аб абшчэнацiянальнай рэвалюцыi“, стар. 204—208; „Аграрная праграма сацыялістычнай дэмакратыi в первой русскай рэвалюцыi 1905—1907 г. г.“, стар. 361—366, 417—449; „Рэвалюцыя и контррэвалюцыя“, т. XII, стар. 71—78; „О „прыродэ“, русскай рэвалюцыi“, стар. 174—179; „Урокі каммуны“, стар. 162—165; „К ацэнке русскай рэвалюцыi“, стар. 202—215; „Лев Толстой как зеркала русскай рэвалюцыi“, стар. 331—336; „Об ацэнке тэкущэго момэнта“, стар. 375—386; „Цэль бoрбiы пралетарыята в нашэй рэвалюцыi“ т. XIV стар. 36—52; „Урокі рэвалюцыi“, стар. 369—374. „Доклад о рэвалюцыi 1905 г.“, т. XIX, стар. 343—358; „О двух лiнiях“: т. XVIII, стар. 314—319; „Две тактык сацыал-дэмакратов в дэмакратычнай рэвалюцыi“, т. VIII, стар. 35—37, 43—70, 76—86, 90—106. „Открытое пiсьмо в „Leipziger Volkszeitung“. Сэрдытое бэссыле, „Ленiнскiй сборник“ XVI, стар. 111—112, 123—127.

Сталiн, „О некотoрых вiпсiсах iстoрыi бoльшэвiзма“. „Оснoвы ленинiзма“, разьдз.—„Тэорыя“, „Крэсьцьянскiй вiпсiс“.

Кагановiч, „За бoльшэвiстскае iзучэньне iстoрыi партыi“.

Тэма 4

Партыя ў пэрыод памiж дзвюма рэвалюцыямi (гады рэакцыi, уздыму i iмпэрыялістычнай вайны (12 гадзiн)

Зьмена ў суадносінах класавых сiл пасля рэвалюцыi 1905—1907 гг. Блэк памiж самадзяржаўем i буржуазіяй. Заняпад i разброд рэвалюцыйнага руху i наступленьне рэакцыi. Ацэнка бoльшавiкамі бягучага моманту i тактыка арганiзаванага адступленьня для падрыхтоўкi да новага наступленьня. Барацьба бoльшавiкоў супроць маншавiзму, лiквiдатарства i трацкiзму за партыю, за гэгэмонiю пралетарыату i падрыхтоўку новага рэвалюцыйнага уздыму. Барацьба бoльшавiкоў за вызваленьне сялянства з-пад уплыву лiбэральнай буржуазii. Спалучэньне легальных i нелегальных мэтадаў i форм барацьбы. Барацьба бoльшавiцкай партыi за ачышчэньне i ўзмацненьне сваiх радоў супроць адзавiзму, ультыматызму i ўпiродаўцаў. Барацьба бoльшавiзму за раскол у II iнтэрнацыянале.

Новы ўздым рэвалюцыйнага руху. Рост уплыву бoльшавiцкай партыi ў рабочых масах i паражэньне лiквiдатарства. Праская канфэрэнцыя 1912 г. як завяршэньне разьмежаваньня i арганiзацыйнага афармленьня бoльшавiцкай партыi. Стварэньне моцнай базы партыi на фабрыках i заводах. Заваяваньне бoльшавiкамі ўплыву

у профсаюзах (мэталістаў). Роля партыйных нарад 1913 г. у справе ўмацаваньня радоў партыі і роля партычэек у справе выхаваньня новых кадраў. Трацкісцка-ліквідатарскі жнівеньскі блёк як узор дробнабуржуазнай бяспрынцыпнасьці і бяспомачнасьці цэнтрызму.

Роля большавіцкага друку («Звезда», «Правда») у барацьбе за заваяваньне і організацыю мас, ўмацаваньне рэволюцыйнай партыі пролетарыяту, у барацьбе з опартунізмам і цэнтрызмам.

Ленінская тэорыя імперыялізму. Ленін аб законе няроўнамернага разьвіцьця капіталізму ў эпоху імперыялізму і пытаньне аб перамозе соцыялізму ў аднэй краіне.

Ацэнка Леніным новай эпохі як эпохі імперыялістычных войнаў і пролетарскіх рэволюцый. Барацьба партыі за ператварэньне імперыялістычнай вайны ў вайну грамадзянскую. Барацьба большавізму з пануючай у II Інтэрнацыянале тэорыяй ультра-імперыялізму, з люксэмбургіянскай тэорыяй імперыялізму і з соцыял-шовінісцкай і цэнтрысцкай ацэнкай імперыялістычнай вайны. Крах II Інтэрнацыяналу як рэзультат яго опартуністычнага перараджэньня. Соцыял-шовінізм, цэнтрызм. Большавізм як сапраўдны інтэрнацыяналізм у сусьветным рабочым руху ў часе вайны. Барацьба большавізму супроць соцыял-шовінізму і цэнтрызму ў гады вайны—за стварэньне III Інтэрнацыяналу. Левыя радыкалы ў гады вайны і барацьба большавікоў за вызваленьне іх (левых) ад соцыял-дэмакратычных і цэнтрысцкіх ілюзій. Барацьба з «левымі» большавікамі (Пятакоў, Бухарын і інш.) і правымі (Каменеў)

Рост уплыву большавізму ў шырокіх рабочых і салдацкіх масах і кіраўніцтва партыі масавым рухам ва ўмовах нарастаючага рэволюцыйнага крызісу ў Расіі. Работа партыі ў арміі і ва флёце. Значэньне вопыту тактыкі партыі гадоў рэакцыі, ўздыму і імперыялістычнай вайны для сэкцыі Кі.

ЛІТАРАТУРА ДА ТЭМЫ:

Л е н і н. Тв., выд. 3-е. «Револуция и контрреволюция», т. XII, стар. 71—78; «Против бойкота», стар. 13—42; «Заметки публициста», стар. 45—57; «Об оценке текущего момента», стар. 375—386

«Резолюция декабрьской конференции 1908 г. о современном моменте и т. д.», т. XIV, стар. 1—12; «На дороге», стар. 24—33; «Ликвидация ликвидаторства», стар. 104—111; «Карикатура на большевизм», стар. 52—61; «Разоблачение ликвидаторов», стар. 130—137; «Заметка публициста», стар. 287—338; «Резолюция

совещания расширенной редакции „Пролетария“, стар. 85—103; „О фракции сторонников отзовизма и богостроительства“, стар. 137—167.

„Исторический смысл внутрипартийной борьбы в России“, т. XV, стар. 10—25; „О положении дел в партии“, стар. 60—71; „О социальной структуре власти, перспективах и ликвидаторстве“, стар. 122—138; „Манифест либеральной рабочей партии“, стар. 266—272; „О новой фракции примиренцев или добродетельных“, стар. 228—244; „Принципиальные вопросы избирательной кампании“, стар. 331—352. „О нарушении единства, прикрываемом криками о единстве“, т. XVII, стар. 377—394.

„Империализм как новейший этап капитализма“, т. XIX, разд. VII; „О лозунге соединенных штатов Европы“, т. XVIII, стар. 230.

„Война и российская социал-демократия“, т. XVIII, стар. 57—67; „Социализм и война“, стар. 193—223; „Конференция заграничных секций РСДРП“, стар. 124—128; „О поражении своего правительства в империалистической войне“, стар. 169—174; „Несколько тезисов“, стар. 111—114; „Что доказал суд над РСДРП фракцией“, стар. 129—134. „Русские зюдекумы“, стар. 81—97; „Революционные марксисты на международной социалистической конференции 5—8 сентября 1915 г.“, стар. 302—306.

„Есть ли своя линия у ОК и фракции Чхеидзе?“ т. XIX, стар. 25—30; „Фракция Чхеидзе и ее роль“, стар. 290—294.

Тэма 5

Партыя і рэволюцыя 1917 г. (18 гадзін)

Міжнароднае і ўнутранае становішча Расіі ў 1917 г. Ленінская ацэнка характару і перспэктыў Лютаўскай рэволюцыі. Сутнасьць і прычыны дваяўласьця. Красавіцкія тэзісы Леніна і Ўсерасійская красавіцкая канфэрэнцыя ЎсеКП(б).

Роля партыі як арганізатара і кіраўніка Лютаўскай рэволюцыі 1917 г. і раскрыцьцё трацкіска-шляпнікаўскага паклёпу на лінію і ролю партыі ў Лютаўскай рэволюцыі.

Барацьба партыі супроць прыхільнасьці (Каменеў, Рыкаў), «левых» (Бухарын, Пятакоў), супроць тэорыі перманэнтнай рэволюцыі Троцкага.

Ажыццяўленьне ў 1917 г. ленінскага вучэньня аб перарастаньні буржуазна-дэмакратычнай рэволюцыі ў сацыялістычную.

Адзінства ленінскага пляну перарастаньня буржуазна-дэмакратычнай рэволюцыі ў сацыялістычную да рэволюцыі 1905 г., у 1905 г. і ў 1917 г. Выкрыцьцё трацкіскага паклёпу аб «пераўзбраеньні» большавізму і контрабанды ў пытаньні аб перарастаньні.

Барацьба партыі за ленінскае разуменьне рэспублікі саветаў як дзяржавы тыпу комуны, супроць меншавіцкіх і паўанархісцкіх поглядаў (Каменеў, Троцкі, Бухарын).

Партыя ў барацьбе за ўладу ў 1917 г. Барацьба за ўладу як асноўнае пытаньне рэволюцыі. «Беспадзельнае кіраўніцтва адной партыі, партыі камуністаў, як асноўны момант падрыхтоўкі Кастрычніка» (Сталін). Ізоляцыя партыі меншавікоў і эсэраў. Заваяваньне большасьці рабочай клясы. Барацьба за саветы.

Лёзунг «ўся ўлада саветам». Значэньне гэтага лёзунгу да і пасля ліпеньскіх дзён. Барацьба большавікоў за масавыя пролетарскія арганізацыі (профсаюзы, фабзаўкомы і т. д.). Барацьба большавікоў за разлажэньне старой арміі, за салдацкія масы і стварэньне пролетарскай узброенай сілы. VI зьезд партыі. Тактыка большавікоў у карнілаўскія дні. Новы клясавы зьмест лёзунгу «ўся ўлада саветам». «Прамы падыход рэволюцыі да дыктатуры пролетарыяту шляхам паўстаньня. Арганізацыя і дзяржаўнае афармленьне дыктатуры пролетарыяту» (Сталін). Значэньне гэтага вопыту для братэрскіх кампартый.

Арганізацыя большавікамі ўзброенага паўстаньня ў Кастрычніку. Штрэйкбрэхерства Зіноўева, Каменева, Шляпнікава. Значэньне вопыту кастрычніцкага ўзброенага паўстаньня для братэрскіх кампартый. Монолітнасьць большавіцкай партыі і яе агуртаванасьць вакол Леніна і ЦК у 1917 г. Контррэволюцыйная сутнасьць трацкісцкага паклёпу на ролю партыі ў пэрыод Кастрычніка. Кастрычніцкая рэволюцыя—соцыялістычная рэволюцыя, якая мімаходзь, папутна завяршае задачы буржуазна-дэмакратычнай рэволюцыі. Ліквідацыя памешчыцкага і кулацкага зямляўладаньня, арганізацыя комбедаў, нацыяналізацыя зямлі. Пролетарыят у саюзе з бяднейшым сялянствам—рухальныя сілы Кастрычніцкай рэволюцыі.

Міжнародны характар Кастрычніцкай рэволюцыі. Кастрычніцкая рэволюцыя—прарыў ланцугу імперыялізму ў яе найбольш слабым зьвяне. Опартуністычныя памылкі Бухарына ў гэтым пытаньні. Кастрычніцкая рэволюцыя як «пачатак і прадпасылка сусьветнай соцыялістычнай рэволюцыі, як першы этап сусьветнай рэволюцыі і магутная база для далейшага разьвіцьця» (Сталін).

Барацьба супроць трацкісцкай і люксэмбургіянскай ацэнкі Кастрычніцкай рэволюцыі. Уплыў Кастрычніцкай рэволюцыі на сусьветны рэволюцыйны рух на Захадзе і Ўсходзе. Значэньне вопыту барацьбы за Кастрычнік для братэрскіх кампартый.

ЛІТАРАТУРА ДА ТЭМЫ:

Ленін, Тв., 3-е „Социализм и война“ т. XVIII, стар. 185—223; „О лозунге Соединенных штатов Европы“, стар. 230—235.

„Письмо издалека“, т. XX, стар. 17—43; „Письмо Ганецкаму“, стар. 52—56; „О задачах пролетариата в данной революции“, стар. 87—90; „О двоевластии“ стар. 94—99; „Письмо о тактике“, стар. 99—108; „Задачи пролетариата в нашей революции“, стар. 111—135; „Политические партии в России и задачи пролетариата“, стар. 136—145; „Добросовестное оборончество показывает себя“, стар. 218—221; „Уроки кризиса“, стар. 226—229; „Исчезло ли двоевластие“, стар. 391—394; „Переход контрреволюции в наступление“, стар. 434—437; Прамовы на I Усерасійскім зьездзе саветаў, стар. 477—499; „Куда привели революцию эсеры и меньшевики“, стар. 553—555; „Классовый сдвиг“, стар. 570—572; „Как и почему крестьян обманули“, стар. 580—583.

„Где власть и контрреволюция“, т. XXI, стар. 9—13; „Три кризиса“, стар. 20—24; „К лозунгам“, стар. 33—39; „О конституционных иллюзиях“, стар. 48—59; „Начало бонапартизма“, стар. 60—65; „Уроки революции“, стар. 65—77; О выступлении Каменева в ЦИК по поводу Стокгольмской конференции“, стар. 78—80; „В Центральный комитет РСДРП“, стар. 116—121; „О компромиссах“, стар. 132—137; „Грозящая катастрофа и как с ней бороться“, стар. 155—192; „Большевики должны взять власть“, стар. 193—195; „Марксизм и восстание“, стар. 195—200; „Русская революция и гражданская война“, стар. 200—211; „Из дневника публициста“, стар. 215—221; „Кризис назрел“, стар. 235—241; „Удержат ли большевики государственную власть“, стар. 243—284; „Письмо питерской городской конференции“, стар. 290; „Письмо в ЦК, МК, ПК и большевикам—членам советов Питера и Москвы“, стар. 293, 358, 362; „Советы постороннего“, стар. 319—321; „Письмо к товарищам большевикам, участвующим на областном съезде советов Северной области“, стар. 321—326; „Заседание ЦК 23 и 29 октября“, стар. 326—330; „Письмо к товарищам“, стар. 334—349.

Сталин, „Вопросы ленинизма“, раздз. „Октябрьская революция и тактика русских коммунистов“.

Сталин „Об оппозиции“, раздз. „Троцкизм или ленинизм“.

Тэма 6

Партыя ў гады грамадзянскай вайны (10 гадз.)

Партыя ў барацьбе за ўмацаваньне дыктатуры пролетарыяту супроць унутранай і зьнешняй контррэволюцыі. Першыя дэкрэты Кастрычніка—першыя крокі соцыялістычнага будаўніцтва. Дэкрэты аб зямлі, аб міры, аб рабочым контролі і інш. Дэкрэт аб соцыялізацыі зямлі як пляцформа згоды з асноўнымі масамі сялянства. Барацьба Леніна і партыі за мір, за перадышку. Брэсцкі мір. Экономічны плян Леніна вясны 1918 г.—праграма будаўніцтва соцыялізму. Ленін аб пяці гаспадарчых укладах. Соцыялізм і дзяржкапіталізм супроць прыватнага капіталізму і дробнабуржу-

азнай істыхіі. Партыя ў барацьбе з «левымі» камуністамі і Троцкім за ленінскі эканамічны плян. Камітэты беднаты і іх значэньне ў разьвіцьці пролетарскай рэволюцыі.

Ленін і партыя ў барацьбе на два фронты—з капітулянцтвам правых опартуністаў і з авантурызмам «левых» камуністаў і Троцкага. Фракцыйная работа «левых» камуністаў. Соцыяльныя карэньні «левага» камунізму, «сшалелы дробны буржуа». Адзінства пляцформы «левага» камунізму з трацкізмам, авантурызм у ацэнцы пэрспэктыў сусьветнай рэволюцыі; адмаўленьне магчымасьці перамогі пролетарскай рэволюцыі і пабудовы соцыялізму ў адной краіне; ігнараваньне сялянства і авантурыстычны погляд на барацьбу з імперыялізмам; абвінавачваньне партыі ў сялянскім ухіле і «пэрараджэньні». Барацьба партыі з контррэволюцыйнымі выступленьнямі левых эсэраў.

Партыя—арганізатар і кіраўнік барацьбы за ўмацаваньне дыктатуры пролетарыяту. Арганізацыя абароны пролетарскай дзяржавы. Пераход да арганізацыі рэгулярнай Чырвонай арміі. Партыя—арганізатар і кіраўнік Чырвонай арміі. Ваенная палітыка партыі. Легенда аб ролі Троцкага ў грамадзянскай вайне як трацкісцкая фальсыфікацыя гісторыі бальшавізму. Роля партыі, Леніна і Сталіна ў кіраўніцтве грамадзянскай вайной і арганізацыя перамогі савецкай улады.

Разгром унутранай і зьнешняй контррэволюцыі як рэзультат героічнай барацьбы пролетарыяту і бяднейшага сялянства ў саюзе з сярэднім сялянствам, пад кіраўніцтвам партыі, пры падтрыманьні з боку міжнароднага пролетарыяту.

Зьмест і значэньне палітыкі ваеннага камунізму. Ленінская ацэнка ваеннага камунізму. Ваенна-палітычны саюз пролетарыяту і сярэдняга сялянства і яго эканамічная аснова. Міжнароднае значэньне вопыту грамадзянскай вайны. Програма Кі аб міжнародным значэньні палітыкі ваеннага камунізму.

VIII зьезд партыі—ад нэўтралізацыі сьрэдняка да саюзу з ім. Ленінскі стратэгічны лёзунг: «Умець дасягнуць згоды з сярэднім селянінам, ні на хвіліну не адмаўляючыся ад барацьбы з кулаком і моцна абавіраючыся на беднату» (Ленін). Ленін і партыя ў барацьбе з люксэмбургскімі поглядамі «левых» (Бухарын, Пятакоў і інш.), у пытаньні аб праграме партыі, па нацыянальным і сялянскім пытаньні. Програма партыі па нацыянальным пытаньні. Унутрыпартыйнае будаўніцтва ў гады грамадзянскай вайны.

Партыя ў барацьбе з групай дэмакратычнага цэнтралізму. Утварэньне нацыянальных кампартый. Роля ЦК УсеКП(б), Леніна і Сталіна ў барацьбе за правільную нацыянальную і сялянскую політыку нацкампартый. Сьнежаньская канфэрэнцыя 1919 г. і яе значэньне. Роля партыі і Леніна ва ўтварэньні Комінтэрну. Кастрычніцкая рэволюцыя і грамадзянская вайна як фактары росту, уздыму міжнароднага рэволюцыйнага руху (рэволюцыя ў Германіі, Аўстрыі, савецкія рэспублікі ў Баварыі, Вэнгрыі).

ЛІТАРАТУРА ДА ТЭМЫ:

Ленін, Тв., выд. 3-е. Усерасійскі зьезд саветаў 7—8 лістапада 1917 г., т. XXII, стар. 7—24; Проект палажэньня аб рабочым кантролі, стар. 25; Нарада палкавых прадстаўнікоў петраградзкага гарнізону, стар. 30—33; Рэзолюцыя ЦК РСДРП(б) на пытаньні аб згодзе соцыялістычнай партыі, стар. 36—38; Ультыматум большасьці ЦК РСДРП(б) меншасьці, стар. 38—41; Пасяджэньне ЎсеРЦВК 17 лістапада 1917 г., стар. 41—48; Надзвычайны зьезд саветаў сялянскіх дэпутатаў, стар. 79—88; Дэкрэт аб арышце правадыроў грамадзянскай вайны супроць рэволюцыі, стар. 104—107. Пасяджэньне ЎсеРЦВК ад 14 сьнежня 1917 г., стар. 108—112; Прамова аб роспуску ўстаноўчага сабраньня, Проект дэкрэту аб роспуску ўстаноўчага сабраньня, стар. 184—193; Тэзісы на пытаньні аб безадкладным заключэньні сэпаратнага і анэксіянісцкага міру; Прамова аб вайне і міру на пасяджэньні ЦК РСДРП(б), стар. 193—203; Нарада прэзыдыуму Петраградзкага савету з прадстаўнікамі харчавальных арганізацый, стар. 243—244; „О революционной фразе“, стар. 261—267; VII зьезд РКП(б), стар. 311—374; О „левом“ ребячестве и мелкобуржуазности“, стар. 503—528; „Очередные задачи советской власти“, стар. 435—468.

Даклад аб бягучым моманце на канфэрэнцыі профсаюзаў і мясцкомаў Масквы, т. XXIII, стар. 77—102; Заключнае слова на пасяджэньні ЎсеРЦВК, стар. 52—65; Аб'яднанае паседжаньне ЎсеРЦВК, Маскоўскага савету і т. д., стар. 45—65; „Ценные признания Питерима Сорокина“, стар. 289—297; Сход партыйных работнікаў Масквы, стар. 305—330.

VIII Зьезд РКП(б), т. XXIV, стар. 109—179; Прамова аб рабоце ў вёсцы, т. XXV, стар. 294—305; Прамова на зьездзе політасветы, стар. 448—457; Прамова на Маскоўскай губпартканфэрэнцыі, стар. 481—497.

Сталін. „Вопросы ленинизма“. „Ленин и вопрос о союзе с середняком“, „О трех лозунгах партии по крестьянскому вопросу“.

Тэма 7

Партыя пры пераходзе ад ваеннага кунізму да нэпу і ў адстанаўляльны пэрыод (12 гадз.)

Ленін, Сталін і партыя аб нэпе. Нэп як адзіна правільная політыка пролетарыяту ў пераходны пэрыод ад капіталізму да соцыялізму. «Нэп ёсьць асобая політыка пролетарскай дзяржавы,

разлічаная на дапушчэнне капіталізму пры наяўнасці камандных вышынь у руках пролетарскай дзяржавы, разлічаная на барацьбу элементаў капіталістычных і соцыялістычных, разлічаная на ўзрастанне ролі соцыялістычных элементаў у шкоду элементам капіталістычным, разлічаная на перамогу соцыялістычных элементаў над капіталістычнымі элементамі, разлічаная на зьніштажэнне клас, на пабудову фундаменту «соцыялістычнай эканомікі» (Сталін). Барацьба партыі з праваопартуністычнай і трацкісцкай канцэпцыяй нэпу.

Програма Комінтэрну аб нэпе. Міжнароднае значэнне нэпу.

Партыя ў барацьбе на два фронты з опартунізмам, за ленінскую лінію ў перыяд пераходу да нэпу. Прадпасылкі пераходу да нэпу, эканомічнае і політычнае становішча краіны к канцу грамадзянскай вайны. Пераход ад ваенна-політычнага саюзу паміж пролетарыятам і сярэднім сялянствам да эканомічнага. Дыскусія аб профсаюзах. Бальшавізм у барацьбе з трацкісцкімі і анархасындыкалісцкімі ўхіламі («рабочая» опозыцыя) ў партыі. Пляцформа Троцкага аб абдзяржаўленні профсаюзаў як працяг політыкі ваеннага кунізму ў новай абстаноўцы, політыка, якая вядзе к разрыву саюзу пролетарыату з асноўнымі масамі сялянства. Буфэрная пазыцыя Бухарына і яго спаўзненне да трацкізму. Адзіная сутнасць трацкісцкай, анархасындыкалісцкай і буфэрнай пазыцыі па пытанні аб ролі профсаюзаў—рэвізія ленінскага вучэння аб дыктатуры пролетарыату.

Партыя ў барацьбе з ўхіламі ў нацыянальным пытанні (вялікадзяржаўны ўхіл—галоўная небяспека). Роля Сталіна ў барацьбе за ленінскую нацыянальную політыку.

Барацьба партыі за адзінства сваіх радоў. X з'езд аб адзінстве партыі. Чыстка партыі і яе значэнне ва ўмацаванні адзінства.

Наступленне на аснове нэпу. XI з'езд партыі аб нэпе. Ленін аб перспектывах соцыялістычнага будаўніцтва і ролі цяжкай індустрыі.

Адзінства ленінскага пляну соцыялістычнага будаўніцтва; ленінскі плян электрыфікацыі і яго роля ў соцыялістычным будаўніцтве; коопэрацыйны плян Леніна як шлях соцыялістычнай перапрацоўкі дробнай працоўнай сялянскай гаспадаркі; Ленін аб рэарганізацыі дзяржаўнага апарату ў барацьбе з бюрократызмам. Ленін аб праблеме культурнай рэвалюцыі ў агульным плане.

соцыялістычнага будаўніцтва. Програма партыі ў пытаньні соцыялістычнага будаўніцтва.

Партыя ў барацьбе з дробнабуржуазнай опозыцыяй трацкістаў і групай «дэмакратычнага цэнтралізму». Эканомічны крызіс восені 1923 году і ўзмацненьне дробнабуржуазных хістаньняў у партыі. Сутнасьць эканомічнай пляцформы опозыцыі: «звышіндустрыялізацыя», політыка павышэньня цэн, ліквідацыя монополіі замежнага гандлю, таварная інтэрвэнцыя, ігнораваньне саюзу з серадняком. Капітулянткая сутнасьць «звышіндустрыялізацыі» Троцкага. Меншавіцкая сутнасьць пляцформы трацкісцкай опозыцыі ва ўнутрыпартыйных пытаньнях (барацьба за свабоду фракцый і групавак, дыскрэдытацыя старой гвардыі, супроцьстаўленьне пакаленьняў і т. д.). Барацьба з меншавіцкай фальсыфікацыяй гісторыі балшавізму. «Урокі Окцябры»—Троцкага. Роля Сталіна ў барацьбе з антыпартыйнымі ўхіламі ў партыі.

Партыя ў барацьбе за ўмацаваньне рабоча-сялянскай змычкі. XIV партконференцыя аб пабудове соцыялізму ў адной краіне. Партыя ў барацьбе на два фронты: з праваoportуністычным адмаўленьнем небясьпекі кулака (Бухарын) і з трацкісцкім ігнораваньнем барацьбы за серадняка як цэнтральнай фігуры земляробства. Партыя аб нацыянальным культурным будаўніцтве і барацьба на два фронты: з вялікадзяржаўным шовінізмам як з галоўнай небясьпекай і мясцовым нацыяналізмам. Утварэньне СССР як узор ленінскага вырашэньня нацыянальнага пытаньня.

Міжнароднае становішча, адносная стабілізацыя капіталізму і тактыка Комінтэрну. У конгрэсе Комінтэрну аб тактыцы адзінага фронту і балшавізацыі братэрскіх партый.

Новая опозыцыя (Зіноўеў, Каменеў). Пытаньне аб пабудове соцыялізму ў адной краіне як асноўнае пытаньне барацьбы партыі з опозыцыяй. Рэвізія новай опозыцыі ленінскай ацэнкі дзяржпрадпрыемстваў як прадпрыемстваў «пасьлядоўна соцыялістычнага» тыпу. Трактоўка нэпу як політыкі адступленьня. Оoportуністычнае скажэньне новай опозыцыяй ленінскай пастаноўкі пытаньня аб саюзе з серадняком. Пераход новай опозыцыі па асноўных пытаньнях рэвалюцыі на пазыцыі трацкізму. Погляды новай опозыцыі як працяг соцыял-дэмакратычных поглядаў Каменева—Зіноўева ў 1917 г.

Утварэньне трацкісцка-зіноўеўскага блёку на пляцформе арганізацыі соцыялістычнага характару Кастрычніцкай рэвалюцыі,

дыктатуры пролетарыату і ленінскай тэорыі перамогі соцыялізму ў адной краіне. Барацьба з трацкізмам па ўнутрыпартыйным пытаньням. Трацкісцкая тэорыя двух партый. Трацкісцкая хлусьня аб «тэрмідоры» і цэнтрысцкай моцітыцы партыі. Спроба стварыць новую партыю. Антыпартыйныя і антысавецкія формы і мэтоды барацьбы трацкізму. Выраджэньне трацкізму ў контррэвалюцыйны меншавізм.

Разгром трацкіскага аб'яднанага блёку, XV партзъезд і VII пленум ВККІ аб несумяшчальнасьці падтрыманьня поглядаў трацкізму з прабываньнем у радых УсеКП(б) і Комінтэрну. Трацкізм як перадавы атрад контррэвалюцыйнай буржуазіі. Роля і значэньне УсеКП(б) у барацьбе на два фронты ў Комінтэрне. Кіруючая роля т. Сталіна ў справе барацьбы за генэральную лінію партыі, за чыстату і далейшую распрацоўку ленінізму, у справе згуртаваньня партыі і рабочае клясы вакол ленінскага ЦК.

ЛІТАРАТУРА ДА ТЭМЫ:

Л е н і н, Тв., выд. 3-е. „О профсоюзах“; „О текущем моменте и об ошибках“, Троцкого“, т. XXVI; стар. 61—81; „Еще раз о профсоюзах“; „О текущем моменте“, стар. 109—145; „Кризис партии“, стар. 83—94; „О едином хозяйственном плане“, стар. 168—175, Справаздача ЦК УсеКП(б) на X зьездзе РКП(б), стар. 202—233; „О Кронштадтском восстании“, стар. 284; Прамова аб продпадатку на сходзе сакратароў ячэек Масквы, стар. 297—308; „О продовольственном налоге“; Тэзісы дакладу аб тактыцы РКП(б) на III конгрэсе КІ, стар. 423—465.

„О значении золота теперь и после победы социализма“, т. XXVII, стар. 79—86; Прамова на сьвяткаваньні IV гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі, стар. 86; „Страничка из дневника“, стар. 387—391; „О кооперации“, стар. 391—397; „Как нам реорганизовать рабкрин“, стар. 402—406; „Лучше меньше да лучше“, стар. 407—421.

С т а л і н, „Об оппозиции“: разьдз.—„Нашы разногласия“, стар. 5—14; О задачах партии“, стар. 15—28; „О дискуссии, о т. Рофиале и д. т.“, стар. 29—43; „Об очередных задачах партстроительства“, стар. 51—80; „Об оппозиции“ стар. 95—99; „О социал-демократическом уклоне в нашей партии“; „Еще раз о социал-демократическом уклоне в нашей партии“; „Заметки на современные темы“; „Ленинизм и троцкизм“.

Тэма 8

Партыя ў пэрыод соцыялістычнай рэканструкцыі (14 гадз.)

Соцыялістычная індустрыялізацыя і калектывізацыя сельскай гаспадаркі як асноўны шлях у барацьбе за пабудову соцыялістычнага грамадства. XIV і XV зьезды партыі аб шляхах соцыялістыч-

най рэканструкцыі народнай гаспадаркі. Ленінскі лёзунг «дагнаць і перагнаць» і пяцігадовы плян індустрыялізацыі СССР. Адста-
ваньне разьвіцьця сельскай гаспадаркі і задачы яе соцыялістычнай
рэканструкцыі. Збожжавая праблема і яе вырашэньне партыяй.

Клясавыя зрухі ў краіне і абвастрэньне клясавай барацьбы
ў горадзе і вёсцы. Соцыяльна-экономічныя карэньні правага
ўхілу. Політычная пляцформа правага ўхілу—барацьба супроць
узятых тэмпаў індустрыялізацыі краіны, раўнаньня на «вузкія»
месцы, двухгодкі. Тэорыя мірнага ўрастаньня кулака ў соцыялізм
і абвінавачваньне партыі ў ваенна-феўдальнай эксплёатацыі
сялянства. Стаўка на разьвіцьцё індывідуальнай сялянскай гаспа-
даркі і барацьбы супроць лініі партыі на разгортваньне саўгаснага
і колгаснага будаўніцтва. Нявер'е ў магчымасьць пабудовы
соцыялізму ў СССР. Скажэньне ленінскага коопэрацыйнага
пляну і опартуністычнае тлумачэньне саюзу рабочае клясы
з сялянствам. Тэорыя ўступак. Капітуляцыя правых перад кула-
ком і капіталістычнымі элемэнтамі. Ідэйнае змыканьне правых
опартуністаў з прапрамай буржуазных рэстаўратараў. Трэд-
юніёнісцкая політыка правага ўхілу ў справе кіраўніцтва проф-
саюзамі. Спробы правых супроцьпаставіць профсаюзы партыі.
Барацьба правых супроць лініі партыі ў пытаннях партыйнага
будаўніцтва. Спробы правых абвінаваціць партыю ў заціску
і адсутнасьці ўнутрыпартыйнай дэмакратыі. Супраціўленьне пра-
вых у справе разгортваньня бальшавіцкай самакрытыкі і барацьбы
з бюрократызмам. Правы ўхіл—галоўная небясьпека на сучасным
этапе.

Трацкісцкі характар выступленьняў «левых» (Стэн, Шацкін,
і інш.) па пытаннях ідэйна-тэорэтычнага росту партыі і работы
ў вёсцы.

Антысерадняцкія перагібы «левых» у колгасным будаўніцтве,
якія падрываюць саюз рабочай клясы з сялянствам (парушэньне
добравольнасьці ўступленьня ў колгас, пераскокваньне праз
арцель, гігантаманія, адміністраваньне).

Разгром правых і «левых»—перамога генэральнай лініі партыі.

XVI зьезд—зьезд разгорнутага наступленьня соцыялізму па
ўсім фронце. Сутнасьць бальшавіцкага наступленьня. Барацьба
на два фронты—супроць правага ўхілу як галоўнай небясьпекі,
супроць «левага» ўхілу, як рэцыдыву трацкізму і супроць прымі-

рэнцтва да ўхілаў. Банкруцтва правай опозыцыі і яе капітуляцыя на XVI з'ездзе ЎсеКП(б). Несумяшчальнасць поглядаў правых пры належнасці да ЎсеКП(б). Нацыянальнае пытаньне на XVI з'ездзе. Барацьба на два фронты ў нацыянальным пытанні.

Зьмена ў суадносінах класавых сіл краіны ў выніку пераможнага разьвіцця колгаснага руху. Зьмена пастаноўкі пытаньня аб апоры савецкай улады ў вёсцы: колгаснае сялянства—цэнтральная фігура ў зямляробстве і асноўная, моцная апора савецкай улады ў вёсцы.

Права-«лявацкі» блёк і яго сутнасьць. Разгром права-«лявацкага» блёку.

Посьпехі першых трох год пяцігодкі як прадпасылкі далейшага паскарэньня тэмпаў соцыялістычнага будаўніцтва. Завяршэньне пабудовы фундаменту соцыялістычнай эканомікі. Вырашэньне пытаньня «хто каго?» у карысьць соцыялізму і ў горадзе і ў вёсцы; чарговыя задачы чацьвертага году пяцігодкі. Палепшэньне якасьці работы ўсіх зьвеньняў партыйнага, савецкага, профсаюзнага, гаспадарчага і коопэрацыйнага апарату. Шэсьць гістарычных умоў т. Сталіна—баявая праграма партыі ў барацьбе за пабудову соцыялістычнага грамадства.

Партыя ў барацьбе за другую пяцігодку. Асноўныя ўмовы кіраўніцтва масамі—умець выдзеліць асноўнае зьвяно ў агульным ланцугу, даць правільны лёзунг (зразумела для мас), пераканаць масы ў правільнасьці гэтага лёзунгу, не адставаць ад мас і не забягаць уперад, весьці бязьлітасную барацьбу на два фронты. «Хто хоча кіраваць рухам, той павінен весьці барацьбу на два фронты—супроць адстаючых і супроць забягаючых уперад» (Сталін). Барацьба на два фронты—супроць правага ўхілу, які ўсё яшчэ застаецца галоўнай небясыпекай на даным этапе, супроць «левага» ўхілу і прымірэнцтва да іх—як асноўная ўмова пабудова бяскласовага грамадства.

ЛІТАРАТУРА ДА ТЭМЫ:

Ленін, Тв., выд. 3-е. „Очередные задачи советской власти“, т. XXII, стар. 435—468. Экономика и политика в эпоху диктатуры пролетариата, т. XXV, стар. 347; Великий почин, стар. 28.

Сталін, Вопросы ленинизма: Політсправаздача ЦК на XVI з'ездзе ЎсеКП(б) і заключнае слова „К вопросам аграрной политики в СССР (прмова на канфэрэнцыі аграрнікаў-марксыстаў 27 сьнежня 1929 г.)“; „Год великого перелома“, „О правом уклоне в ВКП(б)“, „Ответ товарищам колхозникам“, „К вопросу о по-

литике ликвидации кулачества как класса"; „Вопросы и ответы“ (прамова ў Сьвярдлоўскім унівэрсытэце 9 чэрвеня 1925 г.); „Головокружение от успехов“; „Ленин в вопросе о союзе с середняком“ (адказ С.); „О задачах хозяйственников“.

Сталін. Новая абстаноўка—новыя задачы гаспадарчага будаўніцтва; Ліст у рэд. жур. „Прол. революция“ № 6, 1931 г.

Бубноў, „Ленин и основные вопросы современного этапа социалистической революции“.

Тэма 9

III Комуністычны Інтэрнацыянал— партыя сусьветнай пролетарскай рэволюцыі (12 гадз.)

Узьнікненьне Комуністычнага інтэрнацыяналу і яго дзейнасьць у гады рэволюцыйнага крызісу (1918—1921).

Гістарычныя ўмовы зараджэньня і аформленьня III Комуністычнага інтэрнацыяналу. Месца і роля II Інтэрнацыяналу ў гісторыі рабочага руху. Імпэрыялістычная вайна і крах II Інтэрнацыяналу. Бальшавізм у барацьбе з опартунізмам, соцыял-шовінізмам і цэнтрызмам за партыю новага тыпу, за III Комуністычны інтэрнацыянал. Гістарычнае значэньне барацьбы бальшавізму з «левым» радыкалізмам у II Інтэрнацыянале ў справе стварэньня III Комуністычнага інтэрнацыяналу. Трацкісцкая контрабанда ў асьвятленьні гісторыі Комінтэрну. Тэорыя «двухкарэннасьці», «ручайкоў».

Кастрычніцкая рэволюцыя і яе ўплыў на міжнародны рабочы і нацыянальна-рэволюцыйны рух. Узьнікненьне і аформленьне комуністычных партый у заходняэўрапейскіх, амэрыканскіх і ўсходніх краінах.

Організацыйнае аформленьне III Інтэрнацыяналу. III Комуністычны інтэрнацыянал—баявы штаб сусьветнай пролетарскай рэволюцыі. Ацэнка пасляваеннага крызісу капіталізму Комінтэрну; барацьба Комінтэрну з правымі опартуністамі і трацкістамі. Стратэгія і тактыка Комінтэрну ў першы пэрыод пасляваеннага крызісу капіталізму і практычныя вывады з рэволюцыйных баёў 1918—1921 гг. Аграрнае і нацыянальна-колёніяльнае пытаньне на II конгрэсе Комінтэрну. Організацыйныя прынцыпы Комінтэрну.

III конгрэс Комінтэрну аб характары разьвіцьця пасляваеннага капіталізму. Наступленьне капіталізму і фашызму на рабочую клясу. Тактыка адзінага фронту. Посьпехі соцыялістычнага будаў-

ніцтва ў СССР, эканомічны і політычны крызіс у Сярэдняй Эўропе ў 1923 г. Політычныя падзеі 1923 г. (Германія, Баўгарыя, Польшча) і барацьба Комінтэрну са скажэннямі тактыкі адзінага фронту і лёзунгаў рабочага і рабоча-сялянскага ўраду.

Асноўныя рысы другога перыяду адзінага крызісу капіталізму і ацэнка капіталістычнай стабілізацыі Комінтэрнам. Трацкізм і правы опартунізм аб характары капіталістычнай стабілізацыі. Соцыял-фашысцкія тэорыі «арганізаванага капіталізму», «гаспадарчай дэмакратыі» і «прамысловага міру». Соцыяльная база сучаснай соцыял-дэмакратыі. Соцыял-фашызм. Рэвалюцыйны рух на Захадзе (венскае паўстанне, англійская ўсеагульная стачка, сялянскі рух ў Баўгарыі) і на Ўсходзе (кітайская рэвалюцыя, рэвалюцыйны рух у Індыі, Мароко) у 1924—27 гг. Комінтэрн у барацьбе з трацкізмам па пытаннях тактыкі адзінага фронту, ацэнкі характару і рухальных сіл кітайскай рэвалюцыі, англійскай ўсеагульнай стачкай, англа-рускага камітэту, венскага паўстання і соцыялістычнага будаўніцтва ў СССР. Барацьба Комінтэрну за большавізацыю кампартыі, за заваяванне большасці рабочае класы.

Ацэнка трэцяга перыяду крызісу капіталізму VI конгрэсам Комінтэрну, X і XI пленумаў ВККІ. Ацэнка трэцяга перыяду агульнага крызісу капіталізму контррэвалюцыйным трацкізмам, правымі і «левымі» опартуністамі. Праграмныя пытанні на VI конгрэсе Комінтэрну. Барацьба Комінтэрну з небяспекай імперыялістычных войнаў і інтэрвенцыі супроць СССР. Фашызм і соцыял-фашызм. Соцыял-фашызм—галоўная соцыяльная апора буржуазіі. «Левае» крыло соцыял-дэмакратыі—найбольш небяспечны праваднік буржуазнай політыкі ў рабочай класе.

Важнейшыя поспехі сэкцыі Комінтэрну за прамінулы перыяд. Слабасці і недалікі ў рабоце сэкцыі Комінтэрну. Задачы і тактыка Комінтэрну ў сучасных умовах крызісу капіталізму і ўздыму рэвалюцыйнага руху. Заваяванне большасці рабочай класай як асноўная задача кампартыі ў капіталістычных краінах.

Формы і методы барацьбы за заваяванне большасці рабочай класы. Работа кампартый у профсаюзах. Правядзеньне Комінтэрнам тактыкі «класа супроць класы», тактыкі адзінага фронту знізу, тактыкі самастойнага кіраўніцтва класавымі баямі.

Барацьба кампартыі за гегемонію пролетарыату ў нацыянальна-рэвалюцыйным руху. Задачы кітайскай кампартыі.

Бальшавізацыя сэкцый Комінтэрну. Чыстка кампартый ад яўна опартуністычных элементаў як мера, якая ўзмацняе бояздольнасьць сэкцый Комінтэрну. Праваспортуністычны ўхіл як агенатура соцыял-дэмакратыі ў радых Комінтэрну і як галоўная небясыпека бягучага пэрыяду. Опартуністычныя погляды правых у Комінтэрне па пытаньні аб небясыпецы вайны супроць СССР. X пленум ВККІ аб несумяшчальнасьці поглядаў правага ўхілу з прыналежнасьцю да кампартый.

«Левы» опартунізм у радых сэкцый ВККІ. Барацьба з «левым» сэктанствам і авантурызмам—важнейшая задача кампартый.

Задача далейшай непрымірнай барацьбы Комінтэрну—на два фронты—з адкрытым правым опартунізмам, які зьяўляецца галоўнай небясыпекай, з «левым» опартунізмам, з прымірэнствам да ўхілаў ад генэральнай лініі.

Ліст т. Сталіна ў рэдакцыю «Пролетарская революция» і задачы сэкцый ВККІ. Барацьба з соцыял-дэмакратычнымі перажыткамі, ідэалізацыя люксэмбургіянства, з трацкісцкай контрабандай у галіне асьвятленьня гісторыі Комінтэрну і паасобных кампартый, барацьба за чыстату генэральнай лініі Комінтэрну—асноўная прадпасылка перамогі Комінтэрну ў барацьбе за рэволюцыйны выхад з крызісу, за дыктатуру пролетарыяту.

ЛІТАРАТУРА ДА ТЭМЫ:

Л е н і н, „К вопросу об объединении интернационалистов“, т. XX, стар. 381—383; „I конгресс Коминтерна“. Тв., т. XXV, стар. 1—25; „Завоеванное и написанное“, стар. 25—32, выд. 3-е.

Тэзісы аб тактыцы РКП(б), Тв., т. XXVI, стар. 432—435; „Прамова ў абарону тактыкі Комінтэрну“, стар. 441—449, выд. 3-е.

С т а л і н, „Вопросы ленинизма“: разьдз. — „Мэтод“; „Теория“; „Партия“; „О правом уклоне“; „О некоторых вопросах истории большевизма“; „Об итогах XIV конференции РКП(б)“; „Доклад на XVI съезде ВКП(б)“.

„Большевик“ № 11 за 1924 г., арт. т. Сталіна „О компартии Польши“ стар. 51—55.

„Большевик“ № 1 за 1930 г., арт. т. Сталіна „О правых фракционерах в американской компартии“, стар. 8—27.

„Большевик“ № 23—24 за 1928 г., арт. т. Сталіна „О правом уклоне в германской компартии“, стар. 40—47.

С т а л і н „Об оппозиции“. Разьд. — „Об англо-русском комитете единства“ стар. 296—308; „Политическая физиономия оппозиции“, стар. 705—718; „О перспективах революции в Китае“, стар. 423—435; „Революция в Китае и задачи Коминтерна“, стар. 585—605; „Вопросы китайской революции“, стар. 551—557.

Молатаў, 1) справаздача дэлеганцы ўсеКП(б) у Комінтэрне на XVI з'ездзе ўсеКП(б); 2) прамова на X пленуме ВКІ; 3) даклад аб ітогах VI конгрэсу на сходзе ленінградзкага партактыву, разьдзел аб праграме.

Тэзісы і рэзолюцыі Комінтэрну: 1) Програма Комінтэрну; 2) Тэзісы III конгрэсу Комінтэрну аб сусьветным становішчы і задачах Комінтэрну, стар. 3—14; 3) Тэзісы ВККІ і аб адзіным рабочым фронце (журнал „Коммунистический Интернационал“ № 20 за 1932 г.); 4) Стэнографічная справаздача V конгрэсу КІ, ч. I, стар. 45—91, 143—172, 437—483, ч. 2, стар. 87—97, 109—116; 5) Тэзісы VII пленуму ВККІ аб міжнародным становішчы; Стэнографічная справаздача, т. II, стар. 390—406; 6) Тэзісы аб уроках англійскай стачкі, журнал „Коммунистический интернационал“ № 5—6 за 1926 г., стар. 5—26; 7) Тэзісы аб бальшавізацыі партыі Комінтэрну, пратаколы V пашыранага пленуму ВККІ, стар. 497—528; 8) Тэзісы аб міжнародным становішчы і задачах Комінтэрну, стэнографічная справаздача, стар. 56—80; 9) Рэзолюцыя XI пленуму ВККІ аб узмацненьні пагрозы ваеннае інтэрвенцыі супроць СССР і задачы куністаў; 10) Тэзісы XI пленуму ВККІ; 11) Даклад і заключнае слова Мануільскага, Тэльмана, Ленскага на X пленуме ВККІ, журнал „Комінтэрн“ № 12 за 1931 г.; 12) Рэзолюцыя VI конгрэсу Комінтэрну аб рэволюцыйным руху ў колёніях і паўколёніях.

РЭДКОЛЕГІЯ {
Залатухін
Улазаў
Сямёнаў
Грыцкевіч
Клімаў
Гурвіч

Адказны
рэдактар { ЗАЛАТУХІН.

Адрас рэдакцыі: Менск, Чырвонаармейская, ЦК КП(б)Б, пакой № 51.

ЦАНА 20 кап.

1367

80000002378266

